

Lamed

*List za radoznaće
Izabrao i priredio Ivan L Ninić*

Godina 16

Broj 11

Novembar 2023.

Ejmi Šumer

O antisemitizmu

Američka glumica i komičarka Ejmi Šumer obrušila se na navijače Hamasa u celom svetu, ciljujući na kritičare Izraela koji pozivaju na hitnu obustavu ratnih dejstava između Gaze i Izraela i protivnike izraelskog odgovora posle masakra 7. oktobra u Izraelu. Na Instagramu je optužila protivnike izraelskog odgovora na masakre za antisemitizam:

„Ako sada vrištite 'genocid!', ali ste èutali povodom masakra od 7. oktobra, onda verovatno mrzite Jevreje.

Ako sada zahtevate prekid neprijateljstava, ali ne i osloboðanje talaca, verovatno mrzite Jevreje.

Ako se protivite pravu Izraela da se brani, ali nemate šta da kažete o Hamasu, Hezbolahu, Islamskom džihadu i Sirijskim neprekidnim raketnim napadima na izraelsko civilno stanovništvo, verovatno mrzite Jevreje.

Ako ste galamili protiv izraelskog tragiènog bombardovanja bolnice u Gazi, ali niste imali ništa da kažete kada je ustanovljeno da je to zapravo uèinio Islamski džihad, verovatno mrzite Jevreje.

Ako koristite zapaljive reèi kada govorite o Izraelu, bez obzira na to koliko lošu vladu ima, ali koristite odmerenu i opravdavajuću terminologiju kada govorite o Hamasu, teroristièkoj organizaciji čija osnivaèka povelja jasno kaže da Jevreje treba ubiti, verovatno mrzite Jevreje.

Ako pevate o 'dekolonizaciji', ali nijednom reèi ne osuđujete skandiranje 'ugušiti Jevreje gasom!' koje je redovna pojava na gradskim mitinzima i na univerzitetima u celom svetu, verovatno mrzite Jevreje.

Ako se ne slažete sa ovim što je ovde napisano – verovatno mrzite Jevreje.”

Šumer je posle 7. oktobra, na svom Instagram nalogu, ponovila tekst koji je postavila aktivistkinja Mandana Dajani (Dayani): „Tokom svih godina svog aktivizma nikad nisam videla druge

aktiviste kako su, neposredno pošto su videli snimke ubijanja devojčica i razvlaèenja njihovih tela po ulicama, smesta imali goruèu potrebu da na Internetu opravdaju njihovu smrt – 'Oh, evo svih razloga zbog kojih su te devojčice žive spaljene!'"

Komentar Ejmi Šumer na taj tekst: „Da bi sve bilo potpuno jasno, jedini razlog zbog koga to cinite je da su vas ubedili da je opravданo ubijati Jevreje. Jer je svaka civilizacija poduèavala da život Jevreja vredi manje od vašeg. To je iz Hitlerove knjige. Vaš antisemitizam nije nesvestan. On je tako duboko urastao u vas i sasvim vam je udobno s njim, da uopšte niste u stanju da razmislite kako to deluje na vaše prijatelje.”

Amy Beth Schumer (rođena 1. juna 1981) je američka stand-up komičarka, glumica, pisac, producent i režiser.

*World Israel News Staff, 24. oktobar 2023.
Preveo Brane Popović <brane.p2@gmail.com>*

Cionistièko udruženje u Srbiji

<https://shivatzion.rs/pisani-materijali/>

<https://shivatzion.rs/> (na YouTube)

Tijana Aviva Sarah Sorgiè:

Časopis *Lamed* je u svom septembarskom broju prikazao deo osmog poglavlja moje knjige "Terorizam kao oruèe palestinskih ekstremista" URL:<https://listzaradoznaće.wixsite.com/lamed/lamed-2021>

Denis Ros

Rat u Izraelu

Obaveštajni propusti i novi poredak na Bliskom istoku

Dok se Izrael i dalje bori sa ekstremistima Hamasa koji su probili barijere oko Gaze i upadali u mesta na jugu zemlje, ubijajući stotine civila u izraelskim gradovima, šefovi odbrane suočili su se sa sve težim pitanjima o tome kako je takva katastrofa mogla da se dogodi.

Dan posle 50. godišnjice početka rata na praznik Jom Kipur 1973. godine, kada su izraelske snage bile zatećene upadima sirijskih i egipatskih tenkovskih kolona, čini se da je vojska u subotu ponovo bila iznenadena napadom.

"Izgleda prilično slično onome što se dogodilo u to vreme", rekao je penzionisani general Giora Eiland, bivši šef izraelskog Saveta za nacionalnu bezbednost. "Kao što vidimo, Izrael je bio potpuno iznenaden veoma dobro koordinisanim napadom", rekao je on na brifingu za novinare.

Portparol vojske rekao je da će se razgovarati o obaveštajnoj pripremi, ali da je za sada fokus na borbama. "Razgovaraćemo o tome kada bude vreme da se razgovara o tome", rekao je on na brifingu sa novinarima.

Izrael je oduvek smatrao Hamas svojim zakletim neprijateljem, ali otkako je naneo veliku štetu Gazi u desetodnevnom ratu 2021. godine, usvojio je mešoviti pristup "štapa i šargarepe" kako bi održao stabilnost u blokiranoj enklavi.

Enklavi su nuđeni podsticaji, uključujući hiljade radnih dozvola kojima se omogućavalo građanima Gaze da rade u Izraelu ili na okupiranoj Zapadnoj obali, uz održavanje čvrste blokade i stalne pretnje vazdušnim napadima.

Tokom proteklih 18 meseci, dok je nasilje besnelo širom Zapadne obale, Gaza je bila relativno tiha, osim sporadičnih prekograničnih sukoba koji su uglavnom uključivali manje pokrete Islamskog džihada, dok je Hamas uglavnom ostajao po strani.

Desničarska vlada premijera Benjamina Netanjahua je uvek odlično igrala svoje bezbednosne uloge i zauzimala beskompromisani stav prema palestinskim militantnim frakcijama, uključujući Hamas, koji kontroliše Gazu od 2007. godine.

Obaveštajni neuspeh

Međutim, čini se da je izraelski bezbednosni aparat zakazao pošto su Hamasovi naoružani ljudi, čiju je brojnost vojska procenila na stotine, probili bezbednosne ograde i raspršili se po gradovima.

"Ovo je bio neuspeh obaveštajnih službi; drugačije nije moglo biti", rekao je Džonatan Panikof,

bivši zamenik nacionalnog obaveštajnog oficira američke vlade za Bliski istok, koji je sada u Atlantskom savetu.

"To je bio bezbednosni propust koji je potkopao ono što se smatralo agresivnim i uspešnim slojevitim pristupom Izraela Gazi", rekao je on.

Za Izraelce, slike mrtvih tela koja leže na ulicama ili grupe civila koji su proterani ili odvedeni u zatočeništvo u Gazi, ozbiljan su šok.

Više stotina Izraelaca je ubijeno i preko 2.000 ranjeno, što je neviđeni broj izraelskih žrtava u jednom danu. Vojska je pretrpela značajne gubitke, a palestinske militantne grupe su izjavile da su zarobile desetine vojnika.

Naoružani napadači su takođe zauzeli bezbednosne tačke, uključujući policijsku stanicu u južnom gradu Sderot i zauzeli su prelaz Erez, objekat visoke bezbednosti koji kanališe ljude koji ulaze i izlaze iz Gaze podvrgavajući ih strogoj kontroli.

U subotu su Hamasovi mediji objavili snimke na kojima se vidi kako borci prolaze kroz napuštene kancelarije i trče pored visokih betonskih zidova lokacije.

"Oni su ovo planirali dugo vremena", rekao je bivši izraelski savetnik za nacionalnu bezbednost Ejal Hulata. "Očigledno je da je ovo veoma koordinisan napad, i nažalost, uspeli su da nas taktički iznenade i nanesu razornu štetu".

Napadajući Izrael, Hamas cilja i na planove za bezbednosno preuređenje Bliskog istoka

Kada je islamskička grupa Hamas pokrenula napad bez presedana na Izrael, takođe je na meti imala napore da se stvore nova regionalna bezbednosna usklađivanja koja bi mogla da ugroze palestinske težnje za državnošću i ambicije Irana, glavnog pobornika te grupe.

Subotnji napad, najveći upad u Izrael u dece-nijama, poklapa se sa potezima koje podržavaju SAD da se Saudijska Arabija pogura ka normalizaciji odnosa sa Izraelom u zamenu za sporazum o odbrani između Vašingtona i Rijada, što je potez koji bi stopirao nedavno približavanje kraljevstva Teheranu.

"Svi sporazumi o normalizaciji koje ste (arapske države) potpisali sa (Izraelom) neće okončati ovaj sukob", rekao je Ismail Hanije, lider Hamasa koji upravlja Gazom, na televiziji Al Džazira.

Regionalni izvor upoznat sa stavovima Irana i libanske grupe Hezbolah koju podržava Iran, dodao je: "Ovo je poruka Saudijskoj Arabiji, koja puzi prema Izraelu, i Amerikancima koji podržavaju normalizaciju i podržavaju Izrael. Nema bezbednosti u celom regionu sve dok su Palestinci van jednačine".

"Ono što se dogodilo je iznad svakog očekivanja", rekao je izvor. "(Ovo) danas je prekretnica u sukobu".

Napad Hamasa pokrenut iz Gaze usledio je nakon višemesečnog porasta nasilja na Zapadnoj obali koju je okupirao Izrael, uz pojačane izraelske racije, palestinske ulične napade i napade jevrejskih doseljenika na palestinska sela. Uslovi za Palestince su se pogorsali pod tvrdo desničarskom vladom premijera Benjamina Netanjahua. Mirovni proces je godinama u zastoju.

U međuvremenu, i Saudijska Arabija, i Izrael, nagovestili su da se približavaju sporazumu o normalizaciji. Ali izvori su ranije rekli Rojtersu da odlučnost kraljevstva da obezbedi odbrambeni pakt sa Amerikom znači da se neće održati sporazum o normalizaciji kako bi se za Palestince dobili suštinski ustupci.

Lora Blamenfeld, analitičarka za Bliski istok u Školi za napredne međunarodne studije Džons Hopkins u Vašingtonu, rekla je da je Hamas možda napao zbog osećaja da se suočava sa irelevantnošću u situaciji dok napor napreduju ka širim izraelsko-arapskim odnosima.

"Dok je Hamas gledao kako se Izraelci i Saudijci približavaju sporazumu, odlučili su: nema mesta za stolom? Otvoraćemo hranu" rekla je ona.

Trenutak u kom je napad izведен

Osama Hamdan, lider Hamasa u Libanu, rekao je za Rojters da bi subotnja operacija trebalo da natera arapske države da shvate da prihvatanje izraelskih bezbednosnih zahteva neće doneti mir.

"Za one koji žele stabilnost i mir u regionu, početna tačka mora biti okončanje izraelske okupacije", rekao je on. "Neke (arapske države) su, nažalost, počele da zamišljaju da bi Izrael mogao da bude ulazna kapija za Ameriku za odbranu njihove bezbednosti".

Netanjahu je obećao "moćnu osvetu za ovaj crni dan" nakon subotnjeg napada, koji je usledio skoro tačno 50 godina od početka Jom Kipurskog rata 1973. godine kada su Izrael napale egipatske i sirijske snage i borio se za opstanak.

Zvaničnik Hamasa Ali Baraka rekao je o subotnjem napadu: "Bilo je neophodno da vođstvo otpora doneše odluku u odgovarajuće vreme, kada je neprijatelj ometen svojim gozbama".

On je rekao da je napad iz vazduha, kopna i mora bio "šok za neprijatelja i dokazao da izraelska vojna obaveštajna služba nije uspela da sazna za ovu operaciju", nakon što je Izrael, koji se ponosi svojom infiltracijom i praćenjem militanata, ostao iznenaden.

U godinama od 1973. godine, Egipat je potpisao mirovni sporazum sa Izraelom, a nekoliko drugih arapskih država je takođe od tada normalizovalo veze, uključujući neke arapske države Persijskog zaliva, pored Saudijske Arabije. Ali Palestinci se nisu približili svojoj težnji da obezbede državu, koja izgleda kao daleka perspektiva kao i uvek.

"Iako verovatno nije glavni pokretač napada, akcije Hamasa šalju jasan podsetnik Saudijcima

da palestinsko pitanje ne treba tretirati samo kao još jednu podtemu u pregovorima o normalizaciji", rekao je Ričard Lebaron, bivši američki diplomata na Bliskom istoku koji sada radi u Atlantskom savetu.

Uticaj Irana

Visoki zvaničnik u administraciji američkog predsednika Džoa Bajdene rekao je novinarima da je "zaista preuranjeno spekulisati" o efektu koji bi sukob Izraela i Hamasa mogao da ima na napore ka saudijsko-izraelskoj normalizaciji.

"Rekao bih da za izvesne, terorističke grupe poput Hamasa, neće poremetiti nijedan takav ishod. Ali taj proces ima više smerova", dodao je zvaničnik, žečeći da ostane anoniman.

Netanjahu je ranije rekao da Palestincima ne bi trebalo dozvoliti da stave veto na bilo koji novi izraelski mirovni sporazum sa arapskim državama. Regionalni izvor upoznat sa saudijsko-izraelsko-američkim pregovorima o normalizaciji i odbrambenom paktu za kraljevstvo rekli su da Izrael čini grešku odbijajući da učini ustupke Palestincima.

U svom odgovoru na napade u subotu, Saudijska Arabija je pozvala na "trenutni prekid nasilja" između dve strane.

Iran, u međuvremenu, ne krije da podržava Hamas, finansirajući i naoružavajući tu grupu i drugu palestinsku militantnu organizaciju Islamski džihad. Teheran je subotnji napad nazvao činom samoodbrane Palestincaca.

Jahja Rahim Safavi, savetnik iranskog vrhovnog vođe ajatolaha Alija Hameneija, rekao je da će Teheran stajati uz palestinske borce "do oslobođenja Palestine i Jerusalima".

Palestinski zvaničnik, blizak islamskih militantnih grupama, rekao je nakon što je napad Hamasa počeo ogromnom baražom raketa ispaljenih iz Gaze: "Iran ima prste, a ne jedan prst, u svakoj raketni koja je ispaljena na Izrael".

"To ne znači da su oni naredili (subotnji) napad, ali nije tajna da su zahvaljujući Iranu, Hamas i Islamski džihad uspeli da unaprede svoj arsenal", rekao je zvaničnik, govoreći pod uslovom anonimnosti.

Iranska podrška palestinskim grupama deo je šire mreže milicija i naoružanih grupa koje Iran podržava širom Bliskog istoka, što toj zemlji obezbeđuje moćno prisustvo u Libanu, Siriji, Iraku i Jemenu, kao i Gazi.

Analitičari kažu da je Iran već poslao signal prošle nedelje da će saudijski sporazum pogoditi poboljšanje odnosa Rijada sa Teheranom, kada je jemenska grupa Huti, koju podržava Iran, ubila četiri bahreinska vojnika u prekograničnom napadu u blizini saudijsko-jemenske granice. Taj napad je ugrozio mirovne pregovore o okončanju osmogodišnjeg sukoba u Jemenu.

Mirko Stefanović

Dvostruki izraelski rat

Analiza bivšeg ambasadora Jugoslavije u Izraelu

Odmah pošto je organizacija Hamas iz Gaze izvršila masakr nad izraelskim civilima 7. oktobra, Izrael je krenuo u operaciju teškog bombardovanja Pojasa Gaze.

Akcija Izraela, koja svakako nije bila neочекivana, za koju se čak može reći da je bila i jedan od ciljeva Hamasovog terorističkog napada, sada već više od dve nedelje razara Gazu i zbog čvrste blokade ove teritorije direktno otvara novi front sukoba između dve strane.

Taj front nalazi se u sferi javnog mnjenja, pre svega u arapskom svetu ali sve više i u međunarodnoj zajednici, gde Hamas očekuje daleko više razumevanja za borbu Palestinaca protiv Izraela, nego podršku za akciju od 7. oktobra.

Hamas je na vlasti u Gazi još od 2006. godine, kada je pobedio na izborima, a 2007. godine je silom izbacio pripadnike organizacije Fatah, kao dominantnog dela Palestinske oslobodilačke organizacije, iz Pojasa Gaze.

Od tada vlada sam, razvija mrežu svojih aktivnosti, kako na administrativnom nivou, tako i u socijalnoj sferi i policiji.

Povremeni sukobi sa Izraelom u poslednje dve godine su svedeni na minimum, zbog čega su neki bezbednosni krugovi u Jerusalimu razumeli da Hamas više nema posebnog interesa da pojačava vojni otpor Izraelu, već se polako okreće kvalitetu života svojih građana.

Takva bi orientacija bila uvek veoma dobro primljena od strane pripadnika desničarske izraelske koalicione vlade, koja nema teritorijalnih pretenzija prema Gazi (kao u slučaju Zapadne obale), već isključivo svoju politiku prema Palestincima orijentise u smeru sprečavanja realizacije ideje o dve države, uz istovremenu normalizaciju odnosa sa što više arapskih zemalja.

U toj politici Hamas je imao veoma važnu ulogu i zato su nedavno palestinskim radnicima u Gazi davane hiljade radnih dozvola da mogu da dolaze na posao u Izrael.

Da li su prilikom kretanja kroz Izrael veoma uspešno beležili sve bezbednosne mere koje je preduzimao Izrael uz granicu sa Gazom, zbog čega je dobrim delom teroristička akcija od 7. oktobra imala takav uspeh, ostaje otvoreno pitanje.

Drugi deo razloga za uspeh sa stanovišta Hamasa jeste u direktnim propustima izraelske strane da održi potreban nivo praćenja situacije koji bi sprečio ulazak dve i po hiljade naoružanih pripadnika Hamasa.

Demonstracije podrške palestinskom narodu, koje se sada održavaju u mnogim gradovima arapskih država, kao i u najjačim zapadnim zemljama, pokazuju da sada Izrael, pored Hamasa, ima za protivnika i negativno javno mnjenje u mnogim zemljama, prouzrokovano velikim brojem civilnih žrtava izraelskog bombardovanja Polasa Gaze.

Pri tome se praktično, na sporedan način, teroristička akcija Hamasa uklapa u borbu palestinskog naroda za osnivanje sopstvene države.

Retko ko na arapskoj strani uopšte spominje ime Hamasa, već se govori o izraelskoj okupaciji, širenju jevrejskih naselja na Zapadnoj obali, a najviše o skoro nemogućoj bezbednosnoj situaciji palestinskih civila u Gazi.

Na ovaj način, rat je prešao na drugi nivo, na onaj koji Izrael i Palestine vraća na početak sukoba, kada je formirana jevrejska država i kada je arapska strana odbila plan o podeli mandatne Palestine.

Vojni cilj izraelske armije jeste definisan kao akcija za potpuno uništenje terorističke organizacije koja vlada Pojasom Gaze. Takav cilj, bez kopnene ofanzive nije moguće postići i to svi učesnici sukoba dobro znaju.

Isto tako, u slučaju kopnene ofanzive, sudbina 220 talaca koje je Hamas odveo iz Izraela tog 7. oktobra može biti teško ugrožena, a i taj element je smisljen od strane Hamasa kao sredstvo odvraćanja Izraela da krene u opšti napad. Stradanje talaca bi teško pogodilo javno mnjenje u Izraelu, otvorilo bi još jedan front borbe izraelske vlade za opstanak, bez ikakvog izgleda za uspeh.

U celini gledano, u ovom trenutku se ne naziru moguća rešenja sadašnje teške situacije, što na neki način rukovodstvima obe strane za određeno vreme omogućuje da funkcionišu u skladu sa očekivanjima sopstvenog naroda.

Ono što postaje sve jasnije, jeste činjenica da je rešenje palestinsko-izraelskog sukoba po sistemu dve države sve dalje od realnosti, a bez njega verovatno nema ni bilo kakve mogućnosti za smirivanje situacije na duži rok.

Uništavanje Hamasa po svaku cenu se nastavlja, stradanje civila u Gazi dovedeno je do ivice potpune humanitarne katastrofe, a sa izraelske strane masakra od 7. oktobra imajuće dalekosežne posledice i po unutrašnju političku stabilnost zemlje.

Tek predstoji državna istraga o propustima obaveštajnih, vojnih i političkih krugova, koja će snažno podići tenzije u Izraelu i dovesti do mnogih promena.

Do tada, Izrael se suočava sa ozbiljnom dilemom kako da uništi Hamas, i kolika je cena takve akcije sredstvima koje ima na raspolaganju.

To ne samo što utiče na propalestinske simpatije u svetu, već može da dovede i do destabilizacije nekih prijateljskih zemalja, kao i sve ozbiljnijeg otpora sadašnjoj politici najvažnijih saveznika.

U tu svrhu služi puštanje na slobodu po dva taoca, što dovodi do verovatnog zahteva SAD da

se kopnena ofanziva odloži, kao i da se nastavi sa upućivanjem humanitarne pomoći.

Takva trgovina nije ništa novo na Bliskom istoku i nastaviće se sve dok postoji „moneta za potkusurivanje“ (taoci), što će produžiti ovaj sukob. Komplikovanost svakog sukoba u ovom regionu više i ne treba dokazivati, ona se podrazumeva, a cenu će i dalje plaćati oni koji ni na koji način nisu učestvovali u donošenju bilo kakvih odluka.

Autor je bivši ambasador Jugoslavije u Izraelu. Danas

Voda Hamasa produžava tradiciju. Na isti način se omilionirao i Jašar, na muci palestinskoj i samilosti celog sveta. Halid je težak 5 milijardi dolara prema Forbesu. Kako je to "zaradio" sjedeći u Kataru dok njegov narod pati u Gazi?

Aleksandar Levi

Napad na Tel Aviv

IZVOR: EPA / AUTOR: ABIR SULTAN

Aleksandar Stojanović

Eliezer Papo: Interesi Hamasa i Palestinaca su sušta suprotnost

Sušto zlo koje se izlilo na Izrael sedmog oktobra ne može se nikako krstiti imenom sukob. Nije se čak radilo ni o pokolju civila: žena i djece, staraca, trudnica, a kamo li o sukobu. Sadističko divljanje odlično organizovanih i precizno obučenih morbidnih psihopata kome su bili izloženi stanovnici juga Izraela može se porediti jedino sa ustaškim divljanjem nad Srbima, Jevrejima i Romima u zloglasnoj nezavisnoj državi Hrvatskoj ili sa sotonističkim sadejstvom njemačke vojske i ukrajinske policije u Babinom jaru.

Rekao je ovo u intervjuu za portal Banjaluka.net Eliezer Papo, profesor na Odsjeku za hebrejsku književnost na Ben-Gurion Univerzitetu u Negevu, član Izraelske nacionalne akademije za ladino i dopisni član Španske kraljevske akademije.

– Budući da su interesi Hamasa i Palestinaca sušta suprotnost, istovremeno podržavanje i Hamasa i Palestinaca je logično onoliko koliko i istovremeno podržavanje Tvrta i Fatih Sultana Mehmeda – rekao je Papo.

On se trenutno nalazi u Izraelu i sa lica mjesta odgovorio je na pitanja našeg portala kako bi nam približio situaciju na tom području, ali i bolje objasnio samu prirodu rata koji se odvija.

Banjaluka.net: Medijski dobijamo oprečne ili dijametralno suprotne informacije. Kakvo je stanje trenutno u Izraelu? Vidimo da je broj civilnih žrtava na obje strane veliki, da se užasne stvari dešavaju.

Papo: Kada sam svojevremeno, prije građanskog rata u Jugoslaviji, stigao u Izrael, ovo je tada još uvijek bila socijalna država sa jakom ideo-logijom i jakim kolektivnim duhom. Za moje tadašnje jugoslovenske pojmove, ponekad čak i previše. U međuvremenu, u proteklih tridesetak godina, Izrael se bio razvio u jednu klasičnu kapi-

talističku individualističku džunglu u kojoj vlada neprestana darvinistička borba svih protiv svih, borba za još jedan uspjeh, za još jedan užitak, za još jedan luksuz. Jednako tako, u proteklih desetak mjeseci nekadašnji opšti kolektivni identitet su bile zamijenile sektorijalne borbe između starih i novih elita. Pogrom i pokolj koji su se desili sedmog oktobra 2023. kao da su vratili Izrael na fabrička postrojenja. Elan i moral su jednaki onima iz 1948. godine. Svak' se trudi da bude koristan. Svi susprežu ego. Ljudi stvarno slušaju jedni druge u razgovorima. Zapjenjeni ekstremisti jedne ili duge elite s prezicom bivaju uklonjeni iz javnog domena. Od društva monologa (kao likovi u romanima Alef Bet Jehošue, koji nikada ne govore jedan sa drugim, nego svako „pići“ svoj monolog), izraelsko društvo je odjedanput postalo ranjivo, inkluzivno, čovječnije, empatičnije... Dovoljno sam star da znam da to neće potrajati dugo, ali se nadam da će potrajati dovoljno da sve ono što su zlonamerni unutrašnji i spoljašnji faktori pažljivo porili posljednjih godinu dana bude opet upleteno u dobri stari Izrael.

Banjaluka.net: Mislite li da je mirno, političko rješenje moguće ili je rat jedina opcija?

Papo: Situacija je ovde i inače kompleksna, a sad je hiljadu i dvjesto puta kompleksnija. Ljudi na Balkanu, bez obzira na to da li su tradicionalno filosemistki ili tradicionalno antisemitski orijentisani, u principu nemaju baš mnogo pojma o tome kako ovde život izgleda zaprave. Život jednih s drugima ovde ne samo da je neminovnost, nego i svakodnevna praksa, i to vrlo uspješna praksa, uprkos svim stalnim faktorima podjele i zavade. Trećina mojih studenata su Beduini. Sve i kad bi postojale dvije države, u Izraelu bi ostala značajna manjina tzv. izraelskih Arapa. Oni i sada zajedno s nama bježe u skloništa kad se upale sirene, i zajedno s nama kunu one koji lansiraju rakete, ponekad i glasnije nego Jevreji, kao što uvijek radi manjina koja se ne boji samo objektivne spoljne opasnosti koja ne bira žrtve po krvnim zrncima, već i optužbe za petokolonašenje. Među dvije stotine izraelskih taoca u Gazi je i trideset Beduina. Radi se o beduinskim civilima, ali budući da Beduinski muškarci služe u izraelskoj armiji, jednakako kao i jevrejski ili druski građani Izraela, Hamas ih tretira kao Jevreje. Među leševima koji su ostaliiza Hamasovog klanja nekoliko je beduinskih žena obučenih prema islamskim propisima, što ustaše iz Hamasa uopšte nije sprječilo da ih pobiju. Apsolutno negiram bilo kome u BiH pravo da tvrdi da mu je više od mene stalo do mojih prijatelja Palestincaca. Problem, dakle, nije nužno vezan za izraelske Arape, s kojima živimo sada i živjećemo sutra; nego prevashodno za Gazu, koja funkcioniše kao entitet za sebe. Entitet koji ima granicu sa Izraelem i sa Egiptom. U normalnim danima mnoštvo Palestincaca iz Gaze radi u Izraelu. U danima

tenzija, taj granični prelaz biva zatvoren. Gaza ima i granicu sa Egiptom. To neki u BiH kao ne znaju, ili (tačnije) znaju, a ne haju. Nikada se ne govori o tome kako Egipat Gazu drži pod opsadom, pretvara u geto, konelogor i slično, iako Gaza ne predstavlja za Egipat sigurnosni problem kakav predstavlja za Izrael. Tom i takvom Gazom vlada Hamas, revolucionarna organizacija kojoj su Palestinci sredstvo a ne cilj. Ja lično ne poznajem obične Palestince iz Gaze, ali ako su rođaci ovih naših, a jesu, onda je i dobar dio njih sigurno OK, da se poslužim jednim savremenim okupacionizmom.

Za nas ovde Palestinci nisu neki amorfni emocionalni koncept, nego vrlo konkretni zubar Basem, koji mi ne stigne popraviti zube jer se raspravljamo na političke teme, i koji mi ponekad namjerno drži zujalicu u ustima da bi mogao da drži monolog, a koji mi je neki dan rekao da sam zvijezda njegove porodične Votsap grupe, zbog atipičnih stavova prema izraelsko-palestinskom konfliktu, ili meni lično najsimpatičnija studentkinja u nekoliko posljednjih generacija: Suha, koja mi je neki dan predala izvrsnu analizu jedne srednjevjekovne jevrejske liturgijske pjesme koju je, na hebrejskom, napisao jedan Jevrejin čiji je sin prešao na islam, da bi poslije prelaska na islam napisao, na arapskom, teološki pamflet protiv judaizma. Suhina analiza pjesme obuhvatila je i osvrт na sinovljev pamflet, nešto što većina mojih jevrejskih studenata može da analizira „kad na vrbi zasvirbi“.

Beduini (zajednica koja je sto posto muslimanska, sunitska) i Druzi (posebna etno-konfesionalna grupa koja se, istorijski posmatrano, razvila iz šiitskog islama, ali je u međuvremenu razvila averziju prema toj činjenici, pa se radije prikazuju kao prvi monoteisti, sunarodnici Jitroa – Mojsijevog tasta) stoe zajedno sa Jevrejima na braniku Izraela. Predlažem vašim čitaocima da potraže snimke Muhameda Kabije (Mohammad Kibia), predstavnika izraelske beduinske zajednice. Dok svi mladi Beduini i Druzi po pravilu služe u izraelskoj armiji, dotle je nebeduinskom arapskom gradskom i seoskom stanovništvu služba u armiji prepustena na izbor. Broj onih koji se dobrovoljno prijavljuju je mali (proporcionalno, više se prijavljuju hrišćani, nego muslimani), ali uopšte nije zanemarljiv. Mnogi od tih Beduina, Druza, Arapa poginuli su herojskom smrću u oslobođanju kibuca i naselja koje su ustaše iz Hamasa bile privremeno zauzele. Naravno, u BiH se o tome uglavnom nema pojma.

Banjaluka.net: Vjerovatno ne stižete da ispratite reakcije na Balkanu. One su podjeljene. Tako je u Banjaluci na Palati predsjednika bila zastava Izraela, a u Sarajevu smo imali skup podrške Palestincima. Kako vidite tu situaciju, koja je Vaša poruka?

Papo: Prvo i osnovno, hvala predsjedniku Republike Srpske, g. Miloradu Dodiku i gđi Željki Cvijanović, srpskoj članici predsjedništva BiH, na jasnoj i nedvosmislenoj osudi terora i podršci državi Izrael u najtežim trenucima od osnivanja države. Što se tiče Sarajeva, niko nikome ne spori pravo da podržava Palestinu i Palestince, ali potpuni nedostatak bilo kakve empatije prema Izraelu, čak i u prvih 24 sata, kada je Izrael još uvijek bio apsolutna žrtva, kada još nije bilo izraelskog odgovora Hamasovim teroristima (odgovora koji, nažalost, uključuje i civilne žrtve), baca neko drugo svjetlo na redovne refleksje tamošnjih elita. Najveći taoci Hamasa su Palestinci Gaze, ali za uviđanje te činjenice nije dovoljno osjećati, potrebno je i znati. Čemu je to slično? Kada je Amerika napala Saveznu republiku Jugoslaviju, niko na Zapadu nije pozvao ljudе na neslušanje džeza i bluza; kada je ista iz čista mira uništila Irak, niko od prosvećenih zapadnjaka nije pozivao na bojkot Holivuda; kada je zbog nespremnosti talibanske vlade da isporuči teroristu Osamu Bin-Ladena, Amerika okupirala Afganistan, niko nije pozvao na bojkot američkih pisaca; a kada je Amerika, ničim izazvana, ilegalno torpedirala legalnu vlast u Libiji, niko nije pozvao na bojkot američkog baleta ili pozorišta. Istovremeno, dovoljno je bilo da Ruska federacija samo počne specijalnu vojnu operaciju u Ukrajini, pa da oni koji ionako zavjetno mrze Rusiju 7/24 osjete da je konačno došao trenutak u kome je njihova rusofobija ponovo opet prihvatljivija mejnstrimu, te da pozovu na bojkot Tolstoja, Dostojevskog, Čajkovskog, ruskih sportista i umjetnika. Da se mi razumijemo, ne radi se o ljudima koje su vijesti iz Ukrajine prekinule u čitanju Dostojevskog, pa im se isti naglo zgadio; nego o ljudima koji bi ionako spalili sve rusko, samo što to ne mogu uvijek javno da kažu, ali u momentima kad se javno mnijenje njihovih društava okreće protiv Rusije oni mogu da izdaju sa svojim potpuno delegitimizirajućim narativom. Tako je i sa svim sukobima Izraela i Gaze, uz demokratski prihvatljive kritike izraelske vlasti ili politike, uvijek ponovo vaskrsnu i narativi koji apsolutno demonizuju Izrael i negiraju mu pravo na postojanje. Krezavi i osjećeni antisemiti tad izmire iz tužnih i ružnih rupa u kojima provode svoje inače nebitne i marginalne živote i s živošću jednog vampira krenu da dijele zbirke lažnih citata iz *Talmuda* (koji tobože ukazuju na jevrejsku zavjeru protiv čovječanstva), *Protokole sijonskih mudraca* ili antisemitske traktate različitih vjerskih učenjaka iz različitih perioda, koji se nikad ničim drugim nisu proslavili do li pukim antisemitizmom.

Banjaluka.net: Da li je moguće proširenje sukoba (uključivanje drugih država) i šta bi to značilo?

Papo: Moguće je da se uključe i Hezbaloni, tako se ovde posprdno zovu pripadnici pokreta čije ime

na arapskom znači Božja skupina, a niko u Izraelu (ni Jevreji, ni Beduini, ni Arapi suniti, ni Arapi pravoslavne, katoličke ili protestantske vjere, pa čak ni sami Druzi koji negiraju vlastite šiitske korijene) ne misli da je baš šiistska milicija Božja skupina. Uključenje šiitske milicije bi proširilo rat i na jug Libana i dovelo do mnogih žrtava na obje strane, ali ne bi moglo bitnije da ugrozi Izrael. Jedina stvarna opasnost za Izrael je Iran; ali Iran je mnogo spremniji da žrtvuje Gazu, Irak, Siriju ili Liban, nego da sebe izloži opasnosti direktnog sukoba s Izraelom. Istina je, iranski režim predstavlja ozbiljnu opasnost za Izrael, ali i obrnuto je tačno, pa se svi nadamo da će sve ipak ostati na proksi-ratu.

Banjaluka.net: Koliko će situaciju za obje strane otežati i globalni kontekst (sukob u Ukrajini, pučevi u Africi)? Jer, činjenica je da smo u svojevrsnom globalnom ratu.

Papo: Činjenica je da trenutno sukob na Srednjem istoku (istorijski, Bliski istok je Balkan, odnosno Osmanske teritorije u Evropi, a ovo ovde je Srednji) odgovara svim velikim silama. Americi – kako bi u predizbornoj godini skrenula pažnju vlastite javnosti sa rata u Ukrajini, koji je sve manje seksi, jer ukrajinska kontrafanživa nije uspjela; Rusiji – jer se nuda da će američki angažman na Srednjem istoku da oslabi američku pomoć Ukrajini, jer će dio sredstava i energije da bude usredsređen na Izrael, a Kini – kako bi joj Amerika stala na budući Tajvan-megdan što iscrpljenja i siromašnija. Mi koji ovde živimo, opet, sasvim se sebično nadamo da će pažnja svijeta, čim čim prije, tim tim bolje, da se prebací sa nas na neko drugo nesretno mjesto.

Banjaluka.net

Napad na Tel Aviv
IZVOR: EPA / AUTOR: ABIR SULTAN

Vojislav Lalić

Rat u Gazi ruši „novu eru” Bliskog istoka

Turska je pokrenula intenzivnu diplomatsku aktivnost kako bi se zaustavilo krvoproljeće u Gazi i pronašao put za rešenje palestinskog problema. Pogotovo što bi u taj sukob moglo, kako se strahuje u Ankari, da se uključe i pojedine zemlje regiona koje od prvog dana prete Izraelu odmazdom zbog progona Palestinaca.

„Mi sada imamo dva prioriteta. Prvo – oslobođanje zatvorenika na jednoj i drugoj strani i zaštitu civilnog stanovništva i dostavljanje humanitarne pomoći građanima koji su se našli na udaru izraelske ofanzive. Drugo – pokrenuli smo nove napore kako bi se konačno uspostavilo trajno rešenje palestinskog problema”, objašnjava šef diplomatičke misije Fidan Hakan. On je u stalnom kontaktu sa kolegama u Egiptu, Jordanu, Libanu, Iranu, Saudijskoj Arabiji, Ujedinjenim Arapskim Emiratima, kao i u SAD i Ruskoj Federaciji. Turska je spremna da posreduje između sukobljenih strana, ali ta inicijativa nije naišla na odjem u Izraelu pošto Ankara godinama ima bliske odnose sa Hamasom.

Sada je vreme da međunarodna zajednica preduzme konkretnе korake za uspostavljanje palestinske države zasnovane na granicama iz 1967. godine sa istočnim Jerusalimom kao glavnim gradom, ističu u Ankari.

„Iznova upozoravam: mira ne može biti u regionu dok se odgađa stvaranje države Palestine. Na to ukazujemo godinama”, izjavio je Fidan posle posete Bejrutu, glavnom gradu Libana.

U Ankari dileme nema: iza napada na bolnicu Al Ahli, u kojoj je stradalo 470 Palestinaca, žena, dece i starijih osoba stoje snage Izraela. „Svi stručnjaci nedvosmisleno navode da je raketu na bolnicu ispalio Tel Aviv. To je bio organizovani državni terorizam, ratni zločin”, navode u Ankari. Naglašavaju da će oni koji o ovome čute biti upamćeni kao saučesnici u tom pogromu.

Ankara ulaže napore da se zaustavi eskalacija sukoba u Gazi koji bi mogao da uzdrma ceo region a pre svega Liban, Iran, Egipt i Jordan. Najnoviji sukobi prete da ugroze proces pomirenja na Bliskom istoku između arapskih zemalja i Izraela (Avramovi sporazumi). To je dovelo do uspostavljanja odnosa između Izraela i UAE, Bahreina i Maroka. Najnovija zaoštravanja sigurno će dovesti do pogoršanja odnosa i između Ankare i Tel Aviva odnosno Vašingtona, pogotovo što američki predsednik Džozef Bajden bezrezervno stoji iza Netanjahua, što potvrđuje i slanje nosača aviona u istočni Mediteran.

„Šta američki nosači aviona traže u Izraelu. Oni će izazivati ozbiljan masakr napadajući Gazu”,

upozorava predsednik Redžep Tajip Erdogan. Podseća da SAD u delovima susedne Sirije imaju više od 20 baza.

Posle krvoproljeća u Gazi ispred ambasade i konzulata Izraela u Ankari, Istanbulu kao i u drugim mestima širom zemlje održane su masovne demonstracije. Diplomatsko predstavništvo u Adani je zatvoreno. Tel Aviv je pozvao svoje građane da ne putuju u Tursku. Na udaru su se našla i diplomatska predstavništva SAD u ovoj zemlji.

„Benjamin Netanjahu je Hitler 21. veka. Ako svet ne zaustavi ovog fašista platiće novu i još težu cenu”, upozorila je Meral Akşener, predsednik Dobre partije, treće po snazi u parlamentu.

Najnovije zaoštravanje u pojasu Gaze sigurno će pogoditi i proces normalizacije odnosa između Ankare i Tel Aviva koji se nazirao posle nedavnog prvog susreta Erdogana i Benjamina Netanjahua na marginama jesenjeg zasedanja Generalne skupštine UN u Njujorku. Sada se sve to našlo na sporednom koloseku.

„Neočekivani Hamasov napad na Izraelce i razorni odgovor Tel Aviva sigurno će ukočiti taj proces koji je nagoveštavao novu eru na Bliskom istoku”, kaže profesor međunarodnog prava na Univerzitetu u Ankari Murat Ješi Haš, prenose istanbulski mediji...

Politika, 21. 10. 2023.

do you really think that
Israel (in RED) is a
threat to the Muslim
world? (in GREEN)

Vojislav Lalić

Ankara i Tel Aviv sve više zaoštravaju diplomatski rat

Turska strahuje da bi sukobi u Gazi mogli da se preliju u susedne zemlje, pre svega u Siriju, Liban, Jordan, što bi izazvalo novi talas izbeglica, ali i terorizma

Protesti u Ankari

Odnosi Turske i Izraela ponovo su se našli na ivici prekida, posle oštih kritika koje je zvanična Ankara izrekla na adresu Tel Aviva optužujući tamošnje vlasti za ratne zločine i genocid nad Palestincima u Gazi. Takav razvoj mogao se očekivati pošto predsednik Turske Redžep Tajip Erdogan godinama ima bliske odnose s Hamasom i pokušava da se nametne kao zaštitnik Palestinaca u pojasu Gaze.

„Izrael danima ubija civile. To je ratni zločin, ali Izrael očigledno nema problema da ubija ljudе. Koliko dece, žena i staraca mora da umre pre nego što proglašite prekid vatre? Plaćete za to visoku cenu”, prenala je agencija Anadolija Erdoganove teške reči upućene Izraelu.

Posle toga i masovnih protesta koji se poslednjih dana održavaju ispred diplomatskih predstavnjišta Izraela u Ankari, Istanbulu i drugim gradovima, vlada u Tel Avivu donela je odluku da vrati na konsultacije ambasadorku Irit Lilijan i druge diplomate. Sličan potez mogla bi da povuče i Ankara.

Erdogan i izraelski premijer Benjamin Netanjahu krajem septembra su se prvi put našli za istim stolom u Njujorku, na marginama jesenjeg zasedanja Generalne skupštine UN i najavili međusobne posete. To je izgledalo kao tračak nade da će se popraviti godinama poremećeni odnosi. Ali posle sukoba u Gazi i najnovijih teških reči koje su se čule u Turskoj, ti susreti će sigurno biti odloženi za neka bolja vremena. Odnosi Erdogana i Netanjahua ponovo su na velikoj proveri.

Diplomatski odnosi dve zemlje često su bili svedeni na nivo otpasnika poslova. Dve zemlje vratile su ambasadore 2022., posle pet godina pauze. I 2010. godine odnosi su bili na ivici prekida. Tada su izraelski komandosi u istočnom Mediteranu presreli jedan turski brod i ubili deset turskih državljanima. Kako je objašnjeno, Tel Aviv je taj izazovni potez povukao da bi sprečio tursko doturanje oružja Hamasu u Gazi, dok su u Ankari tvrdili da je brod prevozio humanitarnu pomoć tamošnjem stanovništvu koje je bilo pod blokadom Tel Aviva. Posle posredovanja Vašingtona, strateškog saveznika dve zemlje, Netanjahu se izvinio i odnosi su počeli da se normalizuju. Ali i dalje su bili zategnuti, pošto Erdogan još ima bliske veze sa Hamasom, koji je za Izraelce to teroristička organizacija.

Erdogan sada oštro kritikuje i zapadne zemlje koje podržavaju Izrael, dok se, kako se naglašava, obračunava s palestinskim civilima. „Zapad je najodgovorniji za masakr u Gazi, zapadnjaci znaju kako se ubijaju ljudi... Vi pokušavate da ponovo razbuktate sukob između krsta i polumeseca”, poručio je on i posebno kritikovao odluku američkog predsednika Džozefa Bajdena da, u znak podrške Tel Avivu, u istočni Mediteran uputi dva američka nosača aviona.

Turska ništa ne duguje Zapadu i zato može slobodno da kaže šta se dešava u regionu, objašnjavaju u Ankari. Turski pravnici ispituju mogućnost kako da se slučaj „Gaza” otvorí pred Međunarodnim krivičnim sudom u Hagu. Ankara nije potpisnik Rimskog statuta na osnovu kojeg je osnovan taj tribunal, ali u vladu veruju da ipak postoji pravna mogućnost da se taj slučaj nađe pred međunarodnim deliocima pravde.

Kako bi se sprečilo dalje krvoproljeće, Ankara je izrazila spremnost da preuzme odgovornost u slučaju da se uspostavi „bezbednosni mehanizam u Gazi” u saradnji s regionalnim liderima, prenose istanbulski mediji. U Ankari se strahuje da bi sukobi u Gazi, ako se uskoro ne zaustave, mogli da se preliju u susedne zemlje, u Siriju, Liban, Jordan, Iran. To bi izazvalo novi talas izbeglica, kao i pojačane aktivnosti terorista u Turskoj i širem regionu, uključujući i Zapadnu Evropu.

U turskoj vladu smatraju da sada treba hitno zaštititi civilno stanovništvo i omogućiti dostavljanje humanitarne pomoći. U drugoj fazi treba tražiti trajno rešenje na osnovu rezolucija Ujedinjenih nacija, odnosno stvoriti palestinsku državu s Istočnim Jerusalimom kao glavnim gradom.

Politika, 3.11.2023.

Sastanak Hezbolaha, Hamasa i Islamskog džihada

Lideri Hamasa i Islamskog džihada, Saleh al-Aurisa i Ziad al-Nahala sastali su se u Bejrutu, glavom gradu Libana, sa liderom Hezbolaha, Hasanom Nasralahom, prenosi Rojters, pozivajući se na libansku televiziju Al-Manar.

Gоворили су шта је потребно да се уради „да би у Погасу Газе победио прави отпор“.

„На састанку су проценjeni међunarodni ставovi i шта Осовина otpora treba da uradi“, преноси libanski medij. „Osovina“ je savez Irana, palestinskih grupa, Sirije i Hezbolaha.

Šta je Hezbolah, pokret u Libanu, pročitajte [ovde](#).

Ko je ispalio raketu na bolnicu u Gazi?

Hamas je optužio Izrael da je 18. oktobra ispalio raketu na bolnicu u Gazi, kada je ubijeno više stotina ljudi, ali je Izrael odmah to negirao.

Pozivajući se na podatke obaveštajnih službi, britanski premijer Riši Sunak pridružio se oceni američkog predsednika Džozefa Bajdena da izraelske snage nisu krive za eksploziju u bolnici Al Ahli, već da je u pitanju raketa koja je ispaljena iz Gaze.

Izraelska vojska je pokazala snimke za koje su rekli da dokazuju da je raketu ispalila druga palestinska ekstremistička grupa, Islamski džihad.

Koliko talaca drži Hamas i ko je oslobođen?

Broj talaca koje su pripadnici Hamasa oteli tokom napada na Izrael procenjuje se na 222, rekao je portparol izraelske vojske Danijel Hagari.

Hamas je do sada oslobođio četvoro talaca - Nurit Kuper (80) i Joševid Lifšic (86), u ponedeljak, kao i Džudit i Natali Ranan - majku i čerku, američke državljanke.

Joševid Lifšic su odveli na motoru, a bila je, kaže, primorana da hoda nekoliko kilometara pre nego što su stigli do tunela gde su je držali zajedno sa drugim taocima.

Muževi dve oslobođene žene su i dalje u rukama Hamasa.

Među otetima je i Cači Idan, kome su pripadnici Hamasa prethodno ubili čerku u napadu na kibuc na jugu Izraela.

U tekstu BBC-ja pročitajte svedočenje Gali Idan, majke ubijene Majan.

Najteža talačka kriza u istoriji Izraela

U međuvremenu, Hamas nastavlja da šalje, pojedinim porodicama otetih, fotografije njihovih bližnjih, preteći da će ih ubiti ako Izrael nastavi da bombarduje Gazu ili pokrene masivan napad.

Ajelet Svaticki, britansko-izraelska državljanica, rekla je za BBC da je užasno zabrinuta za zdravlje majke i brata, oboje imaju dijabetes i za koje se veruje da su među taocima koje Hamas drži u Gazi. Njena majka ima 79 godina, a brat 51 i veruje se da su oteti tokom napada Hamasa 7. oktobra, na njihov kibuc u kojem su živeli.

Njen drugi brat Roi (54) je ubijen.

Taoci

Na dan napada, Svaticki je rekla da je dobila dve slike koje su napadači poslali sa telefona njene majke, na kojima se vidi kako oni sede u dnevnoj sobi njene majke.

Nekoliko sati kasnije, treća slika objavljena je na Fejsbuku njene majke, na kojoj se vidi kako su naooružani napadači Hamasa u ugлу.

„To je bilo poslednje što sam čula o njima“, rekla je Svaticki.

„Moja mama ima 79 godina, ima dijabetes. Svakodnevno koristi insulin. Moj brat Nadav je takođe dijabetičar i uzima lekove“, kaže ona.

Dodaje i da ne zna koliko dugo njena majka može da preživi bez insulina ili njen brat, bez lekova.

klix/bbcnasrpskom@bbc.co.uk

Aleksandar Nikolić

Radi se o dugotrajnom ratu

Počasni konzul Srbije u Izraelu Aleksandar Nikolić izjavio je da je broj kidnapovanih od strane Hamasa, koji se nalazi u Pojasu Gaze, ažuriran na 242, i dodao da, kako dani prolaze, u Izraelu jača uverenje da se radi o dugotrajnjem ratu.

U emisiji "Kec na jedanaest" na televiziji K1, počasni konzul Srbije u Izraelu, Aleksandar Nikolić, izneo je najnovije podatke o stanju kidnapovanih ljudi i opisao susret sa roditeljima otetog Alona Olea.

- Komandant bataljona potpukovnik Salman Habka, pripadnik gruzijske manjine u Izraelu, jutros je poginuo u borbama na severu pojasa Gaze. Kao potpukovnik, on je do sada i najviši rangirani oficir koji je stradao sa izraelske strane od kada je krenula kopnena invazija. Broj poginulih izraelskih odbrambenih snaga se sada popeo na 18, a tokom današnjeg dana je poginuo jedan civil u pucnjavi u Samariji na zapadnoj obali.

Okršaji su na libanskoj granici postali svakodnevica, a ono što treba napomenuti je da je broj kidnapovanih danas ažuriran na 242. Razlog stalnog porasta kidnapovanih, uprkos one četiri osobe koje su oslobođene, jesu strani radnici u sektoru poljoprivrede i tu isključivo govorimo o Tajlandanima. Tako da je potrebno nešto više vremena da se utvrdi njihov identitet i lokacija. Taj broj nažalost je povećan - kaže naš počasni konzul u Izraelu.

On dodaje da su se juče pripadnici medija sreli sa porodicom našeg otetog državljanina.

- Imali smo susret sa novinarima iz Srbije i Crne Gore i još jednom smo svedočili o patološkim masakrima koji su bili u kibucima, duž linije razdvajanja pojasa Gaze i posle toga bili u gradu Sderot, koji je najbliži veći urbani grad u neposrednoj blizini, a koji je, nažalost, postao grad duhova. Od 35 hiljada stanovnika u njemu je ostalo možda svega dve hiljade ljudi i to samo oni koji službeno moraju da budu tu ili oni koji su odbili da se evakuisu - dodaje Nikolić.

Prema njegovim rečima u Izraelu je 220.000 interna raseljenih osoba.

- Sreli smo se jutros sa ministrom za dijasporu, Amihajijem Čiklijem, koji je pored iznošenja stavova izraelske vlade o sadašnjoj konstalaciji i ažuriranju onoga što se dešavalo u poslednjih nekoliko dana, izrazio zahvalnost predsedniku Srbije, Aleksandru Vučiću i Vladi Republike Srbije na podršci i saradnji po pitanju otetog Alona Ohela, koji je dvojni državljanin. To nije nešto što se podrazumeva, ali je ta saradnja bila odlična od prvog momenta - objašnjava Nikolić.

Aleksandar Nikolić, počasni konzul Srbije euractiv.rs-mondo

Počasni konzul u Izraelu rekao je i da su mediji iz Srbije i Crne Gore, zajedno sa njim, imali priliku da se sretnu sa porodicom otetog Alona, majkom Idit, ocem Kobijem i dedom Ahijem.

- Bio je to zaista jedan, ne samo susret u kome se osetio pijetet naših pripadnika medija, već onih koji su tražili na neki način da podrže i osnaže porodicu koja prolazi paklene dane i samo oni znaju kako im je teško. Ta neverovatna čvrstina, vera, jedinstvena moć nošenja sa nesnosnom konstelacijom. Opisivala je majka Idit, kako dan započinje meditacijom, kako je jako važno da mesto u kome oni žive budu involvirani kroz šta oni prolaze, pa zajedno džogiraju - dodaje Nikolić

Izraelski zvaničnik: Hamas je pretnja i za Srbiju

Ako ne krenemo na Hamas, Hamas će doći i do vas, upozorio je portparol izraelskog ministarstva spoljnih poslova.

Tanjug u Tel Avivu: Ljudi žive od uzbune do uzbune, kada se oglase sirene - sve staje.

Svi građani na svom telefonu imaju aplikaciju koja ih odmah upozorava ukoliko postoji opasnost od napada.

Aleksandar Nikolić objašnjava i šta se zahteva da bi taoci bili pušteni.

- Kako dani prolaze, ovde sve više jača uverenje da se radi o dugotrajnjem ratu. Spremnost pozadine je maksimalna. Nema dana, kada ne dolaze strašne vesti o pogibiji vojnika, ali to ni na koji način ne utiče na spremnost, jer se doživljjava da je ovo rat za opstanak u ovom delu sveta. Vode se intenzivne borbe - ocenjuje on.

Nikolić se osvrnuo i na izjavu Dav Jala, koji je poznati izraelski novinar.

- Za jedan najčitaniji portal, Jala je izneo da se prepoznaju dvojni glasovi Vlade Izraela, sa jedne strane neophodnost jasne pobjede koja se neće ograničiti time da je poslata poruka drugoj strani, nego da je Hamas definitivno eliminisan kao su-

veren u Pojasu Gaze, gde neće moći da se kalkuliše koje su im snage ostale za neki naredni ciklus, gde mogućnosti daljeg raketiranja postoji, a istovremeno se vode kalkulacije, ne samo oko postojećeg kanala oslobođanja talaca, a to su kako se ovde iznosi u medijima, američko-katarski kanali, već da se vrati na scenario iz 1982. godine, kada je Jaseru Arafatu bilo omogućeno da napusti, Bejrut - naglasio je Nikolić.

Drugim rečima, Nikolić je objasnio da se omogući današnjem rukovodstvu Hamasa, da napusti pojas Gaze za uzvrat oslobođanja svih talaca.

- Prilično je veliki broj nepoznаница i iz dana u dan javlja se sve više pitanja, a sve manje je odgovora. Niko ne gaji bilo kakve iluzije oko toga da će usložnjavanje situacije dovesti do bilo kakvih olakšanja u narednom periodu. Posebno ako uzmemo u obzir onaj koridor, Salahadin, koji treba da razdvoji Džabaliju, Bethanion i Betlahiju od samog grada Gaze, tu govorimo o severoistočnom sektoru Pojasu Gaze, ali isto tako i južnog od grada Gaze, mogu da se drugaćije vode, kao što možemo samo da zamislimo, ta umreženost tunela, kako oni tamo sarkastično nazivaju metro, minirana polja su i te kako kobna i potencijalno još kobnija kako za pešadijske i oklopne, tako i za inženjerijske jedinice - zaključio je konzul Srbije u Izraelu u emisiji "Kec na jedanaest" na televiziji K1.

K1info, 2.11.2023.

Izrael je objavio video snimak "ZELENOG PRINCA", sina osnivača Hamasa, ono što govori je nož u srce njegovom ocu

Mosab Hasan Jusef, odmetnuti sin lidera Hamasa, punih 10 godina je radio za izraelsku tajnu službu Šin Bet

Israelski premijer dao crnu prognozu: Biće ovo dugi rat sa bolnim gubicima.

Ceo izraelski narod je uz svoje vojnike "u vremenu velike tuge", rekao je Netanjahu

Darko Trifunović, Aleksandar Nikolić, Jelena Helc u emisiji
KEC NA JEDANAEST
<https://youtu.be/8MEkzoRkP0g>

Jovana Georgievski

Kada je Beogradu bio bliži Izrael, a kada Palestina?

Kroz višedecenijske napetosti između Izraela i Palestinaca, zvanični Beograd je više puta menjao kurs

Po završetku Drugog svetskog rata, socijalistička Jugoslavija, sa čije je teritorije više od 70.000 Jevreja odvedeno i ubijeno u nacističkim logorima, podržala je osnivanje Izraela 1947. godine.

Međutim, odnosi su prekinuti 1967. zbog „sprovođenja agresije prema arapskim zemljama“ i Beograd se približio Palestini, članici Pokreta nesvrstanih zemalja, čiji je Jugoslavija bila jedan od osnivača.

Zvanično su obnovljeni 1991, u osvit raspada Jugoslavije u balkanskim ratovima. Bivše članice povele su samostalnu spoljnu politiku, nezavisnu od stava Beograda.

„Srbija je tokom 1990-ih bila međunarodno izolovana i okrenuta sebi, a od 2000. godine do danas često deluje dezorientisano na međunarodnoj sceni zbog politike laviranja i balansiranja“, kaže Filip Ejodus, profesor Fakulteta političkih nauka u Beogradu, za BBC na srpskom.

U Srbiji danas živi 709 Jevreja koji imaju status nacionalne manjine, podaci su sa popisa iz 2022. godine. Ona je dom i za „nekoliko stotina Palestinaca, od kojih su mnogi došli u doba Jugoslavije i ostali“, kažu iz Udruženja srpsko-palestinskog prijateljstva.

Kakvi su bili odnosi posle Drugog svetskog rata?

Odnosi zvaničnog Beograda sa Izraelom i Palestinom nikada nisu bili jednoznačni. Jugoslavija je „posle Sovjetskog Saveza (SSSR), bila je jedna od prvih država u svetu koje su priznale Izrael“, objašnjava istoričar Aleksandar Životić za BBC na srpskom. Podseća da je Jugoslavija „pomagala stvaranje izraelske vojske, tako što je omogućila transport naoružanja iz SSSR“.

„To je kvarilo odnose sa Palestinom“, kaže istoričar.

Međutim, do razlaza Tita i Staljina došlo je već 1948. godine, posle Rezolucije Informbiroa. „Jugoslovensko rukovodstvo imalo je velike političke ambicije“, podseća Životić. Jedna od njih bila je i osnivanje Pokreta nesvrstanih 1961. Godine u Beogradu, koji je odigrao važnu ulogu u oslobođanju zemalja Afrike i Azije od kolonijalnih sila.

Nesvrstani su bili nova struja, koja je pozivala na mirno rešavanje sporova u svetu.

„Kako je Jugoslavija razvijala saradnju sa arapskim svetom, odnosi sa Izraelom su se postepeno pogoršavali”, kaže Životić.

Kada je 1967. godine izbio Šestodnevni rat, u kojem se Izrael borio protiv arapskih zemalja - Egipta, Jordana i Sirije, Jugoslavija je u znak protesta prekinula diplomatske odnose.

Gamal Abdel Naser, tadašnji predsednik Egipta, bio je jedan od osnivača Pokreta nesvrstanih.

Odnos jugoslovenskog predsednika Josipa Broza Tita i Nasera „bio je više od zvaničnog, takoreći prijateljski”, pojašnjava istoričar.

Baš 1967. godine, iz Palestine u Jugoslaviju na studije dolazi Talal Elzik, danas 74-godišnji pensioner, koji živi u Kragujevcu.

„U to vreme, zahvaljujući Pokretu nesvrstanih, mnogo se govorilo o Jugoslaviji kao prijateljskoj zemlji - zato sam odlučio da dođem”, priseća se za BBC na srpskom.

Godinu dana proveo je učeći jezik u Beogradu, a zatim je studirao mašinstvo u Kragujevcu, gde se oženio Srpkinjom i dobio dvoje dece.

„To je danas moj grad - tu sam sazidao kuću, a čak i kada sam radio u Beogradu, svakodnevno sam putovao”, kaže.

Elzik je godinama radio kao predstavnik Irakevejza, iračke državne avio-kompanije, koja se povukla sa jugoslovenskog tržišta za vreme međunarodnih sankcija Jugoslaviji 1990-ih.

„Palestinci se u Srbiji ne osećaju kao stranci - narode Bliskog istoka i ljudi na Balkanu spaja patnja.

„Svi vrlo dobro znamo kako izgledaju sukobi i rat”, dodaje Elzik, koji je ostatak radnog veka proveo radeći kao konzul Ambasade Palestine u Srbiji.

Kraj Hladnog rata i raspad Jugoslavije

Prekid odnosa sa Izraelom, iako zvaničan, nije bio apsolutan, ističe Životić.

„Nastavili su da funkcionišu na nižem nivou - kroz ekonomsku, kulturnu i sportsku saradnju”, dodaje.

Dok su zvanični odnosi još bili u prekidu, u Beogradu je 1987. osnovano Društvo srpsko-jevrejskog prijateljstva. Njegova osnivačica i predsednica bila je Klara Mandić, Jevrejka iz beogradske porodice, sa jakim vezama u političkim krugovima. Bila je članica Demokratske stranke, jedne od glavnih opozicionih stranaka u vreme režima tadašnjeg predsednika Srbije, Slobodana Miloševića.

Jugoslavija je diplomatske odnose obnovila 1991. godine, „u trenutku kada se već raspadala”, kaže Životić.

Ambasada Izraela u Beogradu ponovo je otvorena 1997. godine.

U Izraelu danas živi nekoliko stotina Jevreja rođenih na Balkanu.

Jedna od njih je Olga Izrael-Dojč, četrdeset-četvorogodišnjakinja iz Beograda, koja se u Izrael preselila početkom 2000-ih.

„Nigde se ne osećam kod kuće kao ovde, jer sam kao Jevrejka u Srbiji odrastala kao manjina - to nije kritika, nego činjenica”, kaže za BBC na srpskom. „Ne planiram da se vraćam - kakva god da bude sudbina Izraela, moraćemo svi zajedno da je prođemo”.

Na jačanju prijateljstva Srba sa Izraelacima i Palestinacima, danas rade dve organizacije.

Društvo srpsko-palestinskog prijateljstva osnovano je 2018. godine sa sedištem u Kragujevcu, a Društvo srpsko-izraelskog prijateljstva 2019. godine sa sedištem u Nišu.

Oba imaju po nekoliko stotina članova.

„Ali nemamo nikakav međusobni kontakt”, kaže Elzik, osnivač Društvo srpsko-palestinskog prijateljstva.

Kakvi su odnosi danas?

Beograd danas održava zvanične diplomatske kontakte i sa Izraelom, i sa Palestinom.

„Teško je reći kakav je pravi nivo odnosa Srbije sa Izraelom, jer su nagrženi priznanjem kosovske nezavisnosti”, kaže Životić.

Odluka o priznanju saopštena je 4. septembra 2020. godine, na dan kada su Srbija i Kosovo u Vašingtonu potpisali Sporazum o normalizaciji ekonomskih odnosa, uz posredovanje tadašnjeg američkog predsednika Donald Trampa.

Tih dana, ambasador Izraela Jahel Vilan tek što je stigao u Srbiju.

Kaže da Izrael u prvih 13 godina nije priznavao kosovsku nezavisnost zbog „prijateljstva sa Srbijom, a znajući da bi to moglo da pruži presedan Palestincima”.

„Prepostavljam da je Izrael promenio stav pod američkim pritiskom, a ne zato što je prijateljstvo sa Srbijom izgubilo na značaju. Do danas, nisam imalo priliku da na papiru vidim razloge zbog kojih je Izrael promenio politiku”, kaže ambasador Vilan za BBC na srpskom.

Sporazumi koje su sa Amerikom potpisali Beograd i Priština razlikovali su se u jednoj tački. Kosovo se saglasilo na međusobno priznanje sa Izraelom, a Beograd je izrazio spremnost da ambasadu premesti iz Tel Aviva u Jerusalim, što do danas nije sprovedeno.

Jerusalim, grad pod kontrolom Izraela, jedno je spornih pitanja u izraelsko-palestinskom sukobu - dok Izrael smatra da je čitav Jerusalim njihov glavni grad, Palestinci proglašavaju istočni Jerusalim za glavni grad buduće palestinske države.

„Veoma je važno da bude jasno da je Srbija to obećanje dala Sjedinjenim Američkim Državama, a ne Izraelu”, podseća ambasador Vilan.

„Ali, iz naše perspektive, svaka ambasada bi trebalo da bude u Jerusalimu - to je naša prestonica, i politički, i simbolički”, dodaje.

Ambasadu u Jerusalimu nema nijedna zemlja članica EU, a ima je pet država - SAD, Kosovo, Honduras, Gvatemala i Papua Nova Gvineja. Palestina ne priznaje Kosovo.

BBC na srpskom razgovarao je sa Muhamedom al Namurom, ambasadorom Palestine u Srbiji, koji je naknadno odlučio da povuče izjavu

Kakva je ekonomска saradnja?

Ekonomski razmena Srbije i Palestine toliko je malog obima, da Republički zavod za statistiku (RZS) ne objavljuje podatke o tome čak ni u godišnjim izveštajima.

U 2020. izvoz u Palestinu iznosio je 1.228 milion evra, a uvoza nije bilo, navodi se na sajtu Ministarstva spoljnih poslova Srbije.

Odnosi sa Izraelom su razvijeniji – spoljnotrgovinska razmena je u 2022. godini iznosila 107.2 miliona evra, pokazuju podaci RZS. Samo prošle godine, izvoz u Izrael povećao se skoro 50 odsto, a Srbija najviše izvozi cigarete i proizvode od gume, dok najviše uvozi pesticide.

Kakva je pozicija Srbije o aktuelnom sukobu?

Nedavni napad Hamasa na Izrael i potonji odgovor izraelske vojske najveća je eskalacija ovog sukoba u poslednjih nekoliko decenija.

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić osudio je „užasne napade na Izrael“ u objavi na društvenoj mreži Iks.

Izraelski ambasador Vilan smatra da zvanični Beograd ima „uravnoteženu poziciju prema događajima na Bliskom istoku“.

„Ne kažem da smo mi anđeli, niti kažem da njih [Palestince] treba kriviti za sve, ali čvrsto verujem da bi svako ko poznaje istoriju Bliskog istoka, bio na izraelskoj strani“, kaže.

Ejdus podseća da je Srbija kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, koja se zalaže za mirovno rešenje sa dve države u granicama od pre 1967. Godine i sa istočnim Jerusalimom kao prestonicom Palestine.

„Ukoliko je članstvo u EU strateški interes Srbije, onda bi njega pozicija trebalo da bude uskladena sa politikom ovog bloka“, ističe Ejdus.

Politika, 23. oktobar 2023.

Jovana Georgievski je BBC novinarka

Izrael se spremi za kopnenu ofanzivu

Ispod Gaze, skrivena mreža tunela koja se proteže stotinama kilometara postala je jedna od ključnih meta Izraelskih obrambenih snaga (IDF) koje se spremaju za kopnenu ofanzivu na Gazu.

Veruje se da su tuneli čak 30 metara ispod površine, kako piše BBC, a imaju ulaze kroz kuće, džamije, škole i druge javne zgrade.

Pojas Gaze jedno je od najgušće naseljenih područja na svetu.

No, tuneli koji se nalaze ispod, a poznati su i pod nazivom „Metro u Gazi“ daju još jednu dimenziju u sukobu s Izraelom, koji veruje da Hamas pokušava privući vojнике na teritoriju koju militantna skupina poznaje mnogo bolje.

Iako nije moguće nezavisno proveriti koliko je duga mreža tunela, Hamas je još 2021. tvrdio da se proteže na oko 500 kilometara.

To se dogodilo nakon što je IDF rekao da je uništilo više od 100 km tunela u zračnim napadima. Hamas je na to odgovorio da je samo pet posto tunela pogodjeno.

Šta je u tunelima ispod Gaze?

Izraelci očekuju da će tuneli i celo to područje biti puni eksploziva.

Harel Choref, palestinski istoričar, navodi da niko zapravo ne zna što je pod zemljom.

Izraelska obaveštajna zajednica veruje da je veliki deo novca i materijala koji je svet dao ljudima u Gazi za obnovu nakon prethodnih ratova uzeo Hamas i ponovno uložio u razrađeni sistem tunela i bunkera.

„Ne vidim da bi izraelski vojnici mogli napasti tunele“, dodao je Choref.

Umesto toga, on veruje da će ih pokušati locirati i naći način da iz tunela isteraju Hamasove borce.

Uprkos stalnim izraelskim vazdušnim napadima na Gazu, Hamas je i dalje bio u mogućnosti ispaljivati rakete na Izrael.

U mnogim slučajevima te su rakete skrivene pod zemljom na šinama kako bi se mogle pomerati unutar mreže tunela, frustrirajući izraelske vazdušne snage.

Izraelska vojska zna da sofisticirani podzemni sistemi imaju električne generatore, obaveštajne sobe i zalihe za Hamasovu podzemnu vojsku.

Kada su izgrađeni podzemni tuneli u Gazi?

Izgradnja tunela u Gazi je počela oko 2005. godine. Tuneli su naoružani oko 2006, kada su članovi Hamasa koristili sistem da se ušunjuju u

Izrael kako bi ubili dva vojnika, ranili još dvojicu i zarobili vojnika Gilada Šalita.

Bio je zatočen pod zemljom više od pet godina i na kraju se vratio u Izrael u razmeni za 1000 zatvorenika u izraelskim zatvorima.

N1.hr 19.10.2023.

Jemen ulazi u sukob sa Izraelom

Danas izvedeno više raketnih napada na područje Izraela

U službenom saopštenju, Jemen je saopštio kako je danas izveo više raketnih napada na područje Izraela, što je potvrdio i IDF.

Pro-iranska vlada Jemena, kojom većinski vladaju Huti, od prvog dana brutalnog izraelskog napada na Gazu stala je na stranu Palestinaca,javlja Odessa-journal.

Glasnogovornik armije Jemena kazao je kako su oružane snage te zemlje ušle u rat protiv Izraela.

“Lansirali smo veliki broj balističkih projektila i dronova na teritoriju Izraela i ti napadi neće prestati sve dok Izrael napada Gazu”, ističe se u saopštenju.

aktuelno 31.10.2023.

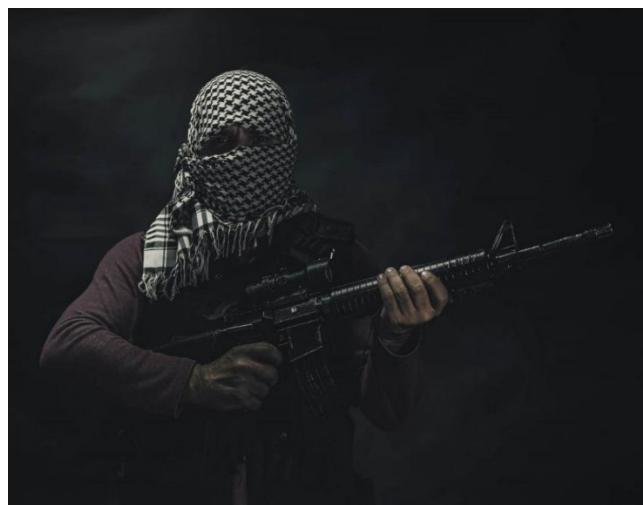

Foto: (Shutterstock)

Andrej Ivanji

Rat Izraela i Hamasa Igra sa taocima

Puštanjem na slobodu otetih kojima ni dlaka s glave ne fali i koji pri povедaju da su u zarobljeništvu imali dobar tretman, Hamas svetu posle pokolja počinjenog na jugu Izraela 7. oktobra hoće da pokaže svoje “humano lice”. I da dođe do predaha u izraelskom lovu iz vazduha na njegove pripad-nike i odloži upad izraelske vojske u Pojas Gaze

Terorističko lice palestinskog Hamasa svet od 7. oktobra gleda na televizijama na svim meridijanima i na društvenim mrežama: likvidacije civila u kibucima na jugu Izraela, lov na učesnike muzičkog festivala, kidnapovanje unezverenih devojaka, starica i staraca, odvođenje dece u pravcu Gaze pred čijim su očima ubijeni njihovi roditelji. Izraelska vojska tvrdi da Hamas drži oko 220 talaca koji imaju državljanstvo tridesetak zemalja. Većina su Izraelci.

Veoma brzo se ispostavlja da su masovne otmice bile deo vrlo dobro razrađenog i izvedenog plana militantnog rukovodstva Hamasa, da su taoci vredan ulog u ratnoj igri koja je usledila. Nekadašnja amaterska gerila transformisala se u efikasnu vojnu organizaciju.

Ranjena izraelska nacija se nakon napada Hamasa diže i zahteva od svoje države da počinioce izbriše sa lica zemlje ili, preciznije, da ih sravni sa zemljom. Odmah dolazi do objave rata, počinje besomučno bombardovanje, raketiranje i granatiranje Pojasa Gaze, koje nije stalo do odlaska ovog broja “Vremena” u štampu. Gađa se po nekoliko stotina ciljeva dnevno. Na površini od samo 360 kvadratnih kilometara oko 2,2 miliona Palestinaca nema gde da se sakrije. Broj žrtava raste iz sata u sat: hiljadu, dve hiljade, četiri hiljade, pet hiljada...

Izrael vrši najbržu i najveću mobilizaciju u svojoj istoriji, više od 300.000 vojnika se pozicionira duž granice sa Gazom. Dovoze se tenkovi, oklopni transporteri, naoružani džipovi. Premier Benjamin Netanjahu obećava uništenje Hamasa. Ministar odbrane Joav Galant svakih nekoliko dana izjavljuje da kopnena ofanziva na palestinsku teritoriju tek što nije počela. Vojnici su u stanju borbene gotovosti, krv im ključa u žilama, čekaju trenutak odmazde. Svetski mediji svakog dana najavljaju upad izraelske vojske u Gazu.

I ništa.

Počinju spekulacije belosvetskih eksperata vojnih fela zašto izraelska vojna komanda okleva. Jeste, nema zahtevnijeg zadatka za vojsku od rata u urbanoj sredini. I dakako, pretpostavlja se da se borci Hamasa kriju u kompleksu tunela iskopanih duž čitavog Pojasa Gaze. I da, oslobađanje talaca je uz demoliranje Hamasa glavni cilj akcije, ali zna se od samog početka koliko je to teško i neizvesno, teroristi su pokazali da ne prezaju ni od čega, da su spremni na zverska ubistva, taoci su, zapravo, poluotpisani, spasavanje makar malog broja njih smatralo bi se uspehom.

Dok se čeka naređenje za pokret, borbena strast vojnika u silnom iščekivanju počinje da opada, a sa svakim ubijenim palestinskim detetom Izrael gubi delić prvobitne neupitne podrške zapadnih demokratija da učini ono što misli da se učiniti mora. Palestinci na Zapadnoj obali se dižu, stradanje i humanitarna katastrofa koja se obrušila na palestinsku braću razgoreva želju neprijatelja u susedstvu da se obruše na jevrejsku državu.

Bolji je užasan kraj, nego užas bez kraja. Na šta onda Izrael čeka?

I onda, najednom, dobijamo odgovor na ovo pitanje i dolazi do promene marketinške dimenzije ovog rata.

“Humano” lice terorista

Desetak dana nakon krvožednog upada Hamasa na izraelsku teritoriju palestinski teroristi puštaju na slobodu dve Amerikanke, Džudit Taj i njenu čerku Natali Šošana Ranan. To je udarna vest u svetskim medijima. Žrtvama otmice ne fali dlaka s glave, kažu da su čuvari prema njima dobro postupali.

Samo nekoliko dana kasnije, ponovo udarna vest: CNN javlja da je Hamas Crvenom krstu predao dve starije Izraelke iz, kažu otmičari na društvenim mrežama, “zdravstvenih i humanitarnih” razloga. Saznaje se da se radi o Jočevade Lifšic (85) i Nurize Kuper (79). Na snimku primopredaje se vidi kako se jedna od žena okreće i rukuje sa maskiranim, naoružanim hamasovcem. To rukovanje je kasnije isećeno sa većine snimaka na zapadnim televizijama.

Njihove porodice su srećne. Porodice ostalih kidnapovanih crpu nadu u srećan ishod povratka svojih voljenih. Žene pripovedaju pred kamerama da su imale dobar tretman, da ih je svakih nekoliko dana pregledao lekar, da su jele istu hranu kao i otmičari, da su im davali lekove koji su im potrebni. Svedoče da su kilometre prelazile kroz podzemne prolaze u kojima su videle i neke druge taoce. Jedna od njih je bila razdvojena od muža koji je i dalje zarobljen. Ali to ne menja ništa u poruci Hamasa: mi ne želimo da ubijamo taoce, a vi vidite šta čete.

Teroristički krvoloci najednom dobijaju “humano” lice. Upozoravaju da Izrael bombardovanjem Gaze ugrožava živote talaca koje su oni, shodno

trenutnim okolnostima, lepo “ugostili” i koji imaju bolje uslove od većine Palestinaca u Gazi.

Američka diplomacija

Saznaje se da je oslobađanje ove četiri žene rezultat diplomatske inicijative američkog državnog sekretara Entonija Blinkena da preko saveznika SAD, Katara i Egipta, ubedi rukovodstvo Hamasa da počne da pušta na slobodu makar najranjivije taoce. Direktnih pregovara, makar javnih, ne može biti, jer je Hamas na listi američkih terorističkih organizacija, a Vašington sa teroristima ne pregovara. CNN izveštava da su, navodno, u toku pregovori da Hamas pusti nekoliko desetina zarobljenih žena i dece. Potvrde za to nije bilo.

Palestinskoj militantnoj organizaciji hitno je potreban predah od neprestanog lova iz vazduha na njene pripadnike, prilikom koga dolazi do masovnih civilnih žrtava. Postepenim oslobađanjem talaca Hamas hoće da kupi vreme.

Američki analitičari objašnjavaju kako administracija predsednika Bajdena vrši pritisak na Netanjahua da odlaže upad izraelske vojske u Gazu dok god postoji šansa da Hamas pušta taoce, među kojima ima i desetak Amerikanaca. Sledeće godine su predsednički izbori u SAD, Bajden bi ispaо junak nacije ako bi uspeo da izvuče žive i zdrave sve sunarodnike iz izraelsko-palestinskog pakla.

Iskusni američki general marinaca Džejms Glin, koji je rukovodio operacijama protiv Islamske države, pridružio se kao savetnik izraelskoj vojnoj komandi.

Taoci kao žetoni

Igra nerava i odnosa sa javnošću se nastavlja. Arapski mediji iz dana u dan prenose pakao Gaze, prikazuju se ljudi kojima je u jednom vazdušnom udaru ubijeno po deset, dvanaest, četrnaest članova porodice, majke i očevi koji ukopavaju svoju decu zavijenu u bele tkanine ili ih nose kroz razrušene ulice. Dozirano te slike puštaju i zapadni mediji.

Na oko 200 otetih Izraelaca, država Izrael praktično kao taoce drži više od dva miliona Palestinaca koji nemaju kuda da odu. Samo što Hamas za to ne haje.

Noćna mora za izraelsku ratnu vladu je mogućnost da Hamas predloži razmenu talaca za Palestine koji se pod optužbama za terorizam, podsticanje na nasilje i vršenje nasilja, za ubistva i pokušaje ubistva nalaze u izraelskim zatvorima. Da rizikuju da kidnapovana deca budu ubijena? Jednom prilikom je iz zatvora pušteno hiljadu Palestinaca za jednog izraelskog vojnika.

Rukovodstvo Hamasa je veoma dobro znalo šta radi kada je naredilo kidnapovanja u Izraelu, sada taoce kao žetone može da ulaže u ratnom pokeru sa Izraelcima. Igri se kraj ne nazire.

NOĆNA MORA IZRAELA
Civili i vojnici u rukama Hamasa
foto: ap photo

Andrej Ivanji

Druga strana pakla

Navlačimo pancire i šlemove. Dobijamo instrukcije kako da se ponašamo u zoni ratnih dejstava u koju idemo. Tu od oglašavanja sirena za vazdušnu opasnost do udara raka imamo samo 10 do 15 sekundi. Ako se za tako kratko vreme sirene uopšte oglase. Gaza je od kibuca Kisufim udaljena samo dva kilometra

Noć u Tel Avivu je bila mirna. Samo dve vazdušne uzbune, nekoliko potmuli eksplozija iznad glava, onih koje želiš da čuješ kada si ovde: tada znaš da je izraelski odbrambeni sistem Gvozdena kupola presreo i neutralisao rakete koje su ispaljene iz Pojasa Gaze. Kada se sirene oglase u teoriji imaš oko 80 sekundi da potražiš sklonište.

Za vreme prve uzbune osoblje hotela na obali Sredozemnog mora goste beskompromisno tera u sigurne prostorije koje se nalaze u podrumu. U okolnim ulicama poneki prolaznik za to vreme disciplinovano leže na asfalt i prekriva glavu rukama. Većina, međutim, ignoriše opasnost koja preti s neba. Čak se ni razgovor u kafićima ne prekida, a kamoli da neko ostavlja piće i beži u sklonište.

Grad jeste tiši i prazniji nego inače, mnogi restorani i prodavnice su zatvoreni, ali u njemu i dalje pulsira mediteranska atmosfera, samo slabije. Sigurnost pored Gvozdene kupole, čija je efikasnost veća od 90 odsto, Izraelcima uliva i aplikacija Red allert koja je povezana sa protivvazdušnim sistemom i koja ne pokazuje samo ka kom mestu lete neprijateljski projektili, već u većim gradovima čak, otprilike, na koju ulici će da se sruče, ako se probiju kroz odbrambeni štit.

Put do ratne zone

U sredu oko 9 ujutru krećemo u ratnu zonu duž Pojasa Gaze udaljenu oko 70 kilometara južno od Tel Aviva. Prolazimo pored dugačkih, praznih peščanih plaža. Dosta ljudi džogira, poneko igra odbjoku u pesku, u moru se vide plivači. Grad živi, ali diše sa pola plućnog krila.

Za sobom ostavljamo istorijski centar Jafu i skrećemo na južni autoput broj 6 koji nosi ime Jicaka Rabina, izraelskog premijera koji je zajedno sa ministrom spoljnih poslova Šimonom Peresom i palestinskim liderom Jaserom Arafatom 1994. godine dobio Nobelovu nagradu za mir.

Ironija istorije, pomislim. Duhu sadašnje situacije odgovara mnogo više njegova nasilna smrt godinu dana kasnije: ubio ga je izraelski ekstremista, verski fanatic Jigal Amir koji nije želeo pomirenje sa Palestincima, za koga je dogovor o dve države – izraelske i palestinske – bio izdaja. Ovo je vreme svih onih koji ne žele pomirenje.

Ovih dana se od mnogih Izraelaca može čuti: "Ili oni, ili mi". Misle na Hamas, ali malo ko u ovom trenutku veruje da je bilo kakav dogovor sa Palestincima moguć. Kvalifikacija patnje, stradanja i zločina je različita, ali je mržnja na obe strane ista. Dosegla je, čak i za visoke standarde ovog i za Jevreje i za hrišćane i za muslimane svetog podneblja, novu dimenziju, onu ubistvenu.

Prolazimo kroz pustinju koja čini 65 odsto jevrejske države koja ju je ukrotila navodnjavajući je prečišćenom morskom vodom, postavljajući gigantska polja solarnih panela. Izrael ima preko 9 miliona stanovnika koji žive na teritoriji nešto manjoj od Slovenije, a samo u Tel Avivu je registrovano preko 30 unicorn kompanija – startapova, koji su procjenjeni na milijardu i više dolara. U zemlji radi pet intelovih fabrika. Napad Hamasa 7. oktobra Izraelci doživljavaju kao napad na sve to, na državu koju su ni iz čega podigli.

Saobraćaj je proređen. Prolazimo pored velikog broja kontrolnih punktova. Usput na svakih nekoliko kilometra nailazimo na odmorišta za vojниke – to su zapravo prekrivene tezge na kojima građani dobrovoljno ostavljaju hranu i piće za rezerviste koji idu na ratište. Svugde nailazimo na naoružane pripadnike vojske i civile sa puškama.

Od početka rata oko 110.000 ljudi je ostalo bez posla, uglavnom u turizmu i ugostiteljstvu. Oko 220.000 Izraelaca je evakuisano iz oblasti neposredno pogodjenih ratom na jugu zemlje duž granice sa Gazom i na severu duž granice sa Libanom iz koga preti Hezbolah. Preko 360.000 rezervista je mobilisano.

Izrael je u ratu. Na ovaj, ili onaj način svaki Izraelac je u ratu. I to već posle prvi nedelje ima posledica po privredu.

Zona ratnih dejstava jug

Stižemo do groblja u mestu Ofakim. Tu nas čekaju ratni zamenik portparola Ministarstva spoljnih poslova Žoel Lion, koji je inače izraelski ambasador u Moldaviji, i vojnici zaduženi za našu bezbednost. Nervozni su. Požuruju nas.

Navlačimo pancire i šlemove. Dobijamo instrukcije: u zoni ratnih dejstava u koju idemo od oglašavanja sirena za vazdušnu opasnost do udara raka ima samo 10 do 15 sekundi. Ako si blizu jednog od mnogobrojnih malih, betonskih skloništa odmah utrčati u njih. Ako zaštite nema nigde u blizini, odmah se baciti na zemlju i prekriti rukama vrat jer je glava zaštićena šlemom. Šlem i pancir ne skidati ni u jednom trenutku, ma kolika vrućina i vlaga bili.

Krećemo dalje u kibuc Kisufim koji je od grane sa Pojasom Gaze udaljen samo oko 2 kilometra. To je na visini centralnog dela palestinske teritorije. Izraelci su vojne operacije koncentrisali na severni deo.

Na putu gotovo da više nema vozila.

Kibuc Kisufim

Kibuci su vrsta komuna koje podsećaju na utočišni socijalizam. Funkcionisu po principu da se zajednička sredstva dele po potrebi, a ne po zasluzi. U Izraelu ima oko 270 kibuca i za život u njima mora da se podnese molba zajednici uz obrazloženje zašto želite da živite takvim životom.

Baš kao i drugi kibuci duž granice sa Gazom u kojima su ratnici Hamasa izvršili pokolj lokalnog stanovništva i kibuc Kisufim deluje idilično: bungalovi sa baštama okruženi mediteranskim rastinjem, sve je nalik velikom parku u kome žive ljudi, kao neko morsko odmaralište, poput onog na Adi Bojani. Deluje kao mesto idealno za porodice sa malom decom koja po ceo dan mogu bezbrižno da se igraju napolju.

I, doduše, čuvaju se raketa koje doleću sa teritorije Gaze. Tako je bilo i ranije, pre ovoga što se desilo i promenilo sve. To je bila cena za život u kibucu na jugu zemlje. Dok život u njima nije ugašen. To sada izraelska vojska želi da promeni: da satre Hamas, da ga uništi, eliminiše, razori, pobije sve militantne ekstremiste, teroriste, da više nikada ni jedna smrtonosna raka ne poleti iz Gaze na izraelske civile.

U kibucu Kisufim trenutno ne živi niko. Njegovih oko 250 preživelih žitelja je raseljeno. Njih 11 su ubili teroristi Hamasa 7. oktobra. Ubili su tog dana preko 1.400 Izraelaca, najmanje 232 su kidnappingovali i deportovali u Gazu.

Sada tu odjekuju zvuci rata: preleću vojni avioni, snažno grmi izraelska artiljerijska vatrica. Poručuju: nikad više.

Tragovi smrti

Uz ovu zvučnu kulisu posmatram tragove nekadašnjeg života: lopte, dečji bicikli, trolin, crveni ranac na prilazu jednoj kući, roštilj i kesa sa čumurom, tegovi za vežbanje u bašti, ljunjaška, kutija od štampača... Lako je zamisliti život u tom mestu, običan život, glasove dece, njihove roditelje kako sede na tremu dok cvrčci cvrče.

A onda su došli naoružani ljudi i počeli da ih ubijaju. Jednu porodicu su spalili u kući. U jednu kuću su upali i počeli da ubijaju ukućane. Jednu staricu su izvukli iz skloništa i pucali joj u glavu. Bio je to deo velike, dobro planirane, dobro koordinisane i izvedene akcije Hamasa na više desetina lokacija.

Ovo je samo jedna od stotina noćnih mora koje su 7. oktobra na jugu Izraela postale stvarnost koja je promenila čitavu zemlju. Izraelci su duboko zagledani u sopstvenu tragediju i rešeni da po svaku cenu iskorene njen uzrok.

Libi je šest godina bila u vojsci i dogurala do čina majora. Živila je u Americi, govori savršen američki engleski, sada su je mobilisali iz rezervnog sastava. Zadužena je za nas u kibucu. Za razliku od većine Izraelaca sa kojima sam razgovarao i koji kao da posle svega jednostavno nemaju kapaciteta da saosećaju sa stradanjem Palestinaca, ova mlada žena u uniformi deluje tužno, njena empatija je iskrena kada govori o civilnim žrtvama "na drugoj strani".

Užas nema mernu jedinicu

"Bol svake majke kojoj ubiju dete je nezamisliv isti", kaže. Ona ne pokušava da relativizuje užas, ne trudi se da objasni razliku između "bestijalnog, planskog ubijanja izraelskih civila" i "kolaterlane štete" u koju se u Izraelu svrstavaju palestinski civili stradali u akcijama izraelske vojske protiv Hamasa. Gotovo skrušeno objašnjava da je Izrael napadnut, da mora da se brani i da ljudi ginu.

Odlazim do ruba kibuca i gledam preko širokog polja na čijem kraju se nalazi drvoređ. Malo iza njega počinje Gaza na koju padaju projektili iz izraelskog artiljerijskog oruđa koje gruva sve vreme našeg boravka. Tu, gotovo u dometu pogleda, prestaje jedna i počinje druga strana pakla, ona palestinska.

Vreme iz Izraela, 2. 11. 2023. www.vreme.com

Andrej Ivanji

Sderot: Kad onaj koji jeste prestane da bude

Ovaj grad duhova udaljen je oko 3 kilometara od granice sa Gazom. U njemu je pre 7. oktobra – „crnog šabata“ - živelo nešto manje od 30.000 stanovnika. Sada su ulice i kuće prazne. Vetar nosi odjek eksplozija sa palestinske teritorije

Već posle kratkog vremena provedenog u Izraelu postaje jasno da ne postoji ta sila na ovom svetu koja jevrejsku državu može da odvratи od nauma da od Hamasa ne ostane ništa više do ružne priče. Vojni pohod na ovu palestinsku terorističku organizaciju za Izraelce je više od rata – to je egzistencijalni determinizam, nešto što proizilazi iz svega i zato mora da bude, nešto što je nepromenljivo, jer je tako zapisano krvlju izraelskih civila.

Ideologija ognjenog mača kojim izraelska vojna sila u lovu na komandante i borce Hamasa udara po Pojasu Gaze je kolektivna bol zbog 1.400 masakranih, ubijenih i otetih Izraelaca, dece, žena, staraca, vojnika. Svako poznaje nekoga, ili nekoga ko poznaje nekoga kome je neko otet ili ubijen. A i da nije tako: svaka Izraelka i svaki Izraelac, verovatno i svaka Jevrejka i svaki Jevrejin na svetu može da se identificuje sa roditeljima koji oplakuju svoju decu ili nedeljama čekaju na vesti o tome da li su živa.

Detalji o okolnostima pod kojima su ovi ljudi ubijeni ili oteti se razlikuju, ali je patnja njihovih najbližih slična i kleše se u novo izraelsko postojanje. Žrtve nisu statistički brojevi, već sunarodnici čija se imena uvek i svugde nanovo izgovaraju, o kojima se priča kakvi jesu ili kavi su bili. Te male priče nižu se u jednu o tome kako se Izrael probudio u subotu 7. oktobra – na "crni šabat" – i više nije bio isti.

Potreba za osvetom

"Ja sam doživeo mnoge tragedije, ali ovako nešto nisam, moja generacija nije iskusila ništa slično", kaže bivši šef Mosada Dani Jatom koji je rođen 1945. godine..

A ako on to kaže, to u Izraelu ima težinu jer je iskusio je svašta. Preko tri decenije bio je pripadnik specijalne jedinice Sayeret Matkal koja je fokus imala na antiterističkim akcijama. Bio je šef Centralne komande izraelske vojske, zatim direktor Mosada do 1998, prvi čije je ime obelodanjeno dok

je bio na čelu obaveštajne službe. Potom je bio savetnik za bezbednost premijera Ehuda Baraka i poslanik Radničke partije u Knesetu.

"Mi sada živimo u novom Izraelu. Osećamo potrebu za osvetom", kaže penzionisani general.

Gotovo ljutito priča da nisu bili spremni na ono što im se desilo, da je bezbednosni sistem kolabirao, da su Izraelci nakon pokolja bili uplašeni i strahovali da će teroristi Hamasa doći i do njihovih kuća i početi da ubijaju njihovu decu, da je Izrael na trenutak pokazao kobnu slabost.

Govori o Hamasu koji "za cilj ima da ubije što više Jevreja i uništi njihovu državu", o "osovini zla" koju čine Iran, Huti, Hezbolah i Hamas, da bi Izrael trebalo da pronađe saveznike u regionu i eliminise opasnost koju predstavljaju, da bi po eliminaciji Hamasa upravljanje Gazom trebalo da preuzmu Saudijska Arabija i neke druge arapske države.

I on je, kao i svi Izraelci, ubeđen da je Izrael sposoban da se suprotstavi svim neprijateljima, da je neupitno da će Hamas u Gazi biti izbrisana, a da je ključno pitanje da li će se Hezbolah iz Libana uključiti u rat.

Na pitanje "Vremena" kako je moguće da su izraelske obaveštajne službe previdele akciju Hamasa tolikog obima, koja je svakako godinama pripremana, u koju je moralno biti upućeno na desetine ljudi, kaže da ni on to ne razume, ali da zna ko je odgovoran – premijer Benjamin Netanyahu koji bi trebalo da podnese ostavku.

Zid odbijanja

Bez obzira da li je u pitanju ministar za dijasporu, šef odseka za pitanja vojnog prava koji je u civilom životu korporativni advokat, portparol Ministarstva inostranih poslova, bivši šef Mosada, vlasnik velike kompanije, prodavac u trafici ili službenica na aerodromu Ben Gurion, svi Izraelci pričaju istu priču: Izrael ima pravo da se brani, Izrael nije odgovoran za humanitarnu katastrofu u Gazi, Hamas je teroristička organizacija, Ministarstvo zdravlja na palestinskoj teritoriji laže o broju civilnih žrtava jer je pod kontrolom Hamasa, Hamas je taj koji je presekao dovode vode i struje Palestincima, Hamas civilima ne dozvoljava da odu sa severa Gaze koji je obasut izraelskim projektilima, izraelska vojska čini sve da smanji broj civilnih žrtava, ali Hamas civilne objekte – škole, bolnice, kampove pod nadzorom UN-a – koristi kao vojne ciljeve što ih po ratnom pravu čini legitimnim metama, Hamas je taj koji civile koristi kao živi štit što je ratni zločin...

Valjalo bi dobro načuliti uši u Izraelu da bi se čuli disonantni tonovi.

Rasprostranjen je narativ da je na delu borba između civilicajskih vrednosti i varvarstva, te da Izrael bije bitku i za zapadne demokratije koje bi sledeće bile na udaru "osovine zla", ako je Izraelci ne pobede.

Pominjanje humanitarne katastrofe u Gazi iz koje preko 2 miliona ljudi nema kuda da pobegne po pravilu nailazi na kameni zid debeo kao Žid plača.

Grad duhova

Sderot, udaljen oko 3 kilometara od granice sa Gazom, je grad duhova. Njegova priča je deo priče bivšeg šefa Mossada. U njemu je pre 7. oktobra živilo nešto manje od 30.000 stanovnika, sada su ulice i kuće prazne. Cela "ratna zona jug" je ispraznjena, privremeno je raseljeno preko 100.000 ljudi.

Nailazimo na veći broj teško naoružanih polica-jaca okupljenih oko mesta na kome se nalazila policijska stanica. Odaju počast dvadesetorici kolega koje su tog kobnog dana ubili ratnici Hamasa. Nekolicina ortodoksnih Jevreja u svojim crnim odorama i šeširima nude svoje usluge, ali nisu poželjni.

Borci Hamasa ovde su ubili i 50 civila. Već narednog dana vojska je preuzeala kontrolu nad gradom, ali se život u njega neće tako skoro vratiti. Sderot je česta meta raketnih napada Hamasa. Ovde se dobro čuju zvuci borbe u severnom delu Gaze: raketni udari iz vazduha, artiljerijska vatра, štektanje teških mitraljeza, borbeni avioni. Izraelci gađaju stotine ciljeva svakog dana. Civilne palestinske žrtve na izraelskoj strani krvoprolaća niko ne broji.

U četvrtak izraelska vojska saopštava da je Grad Gaza opkoljen. U noći na petak ta zona je najžeće bombardovana od početka rata. Predstoje teške ulične borbe. Pretpostavlja se da se kompleks tunela koje je prokopao Hamas prostire stotinama kilometara. Izraelski vojnici započinju akciju čišćenja. Mediji u Tel Avivujavljaju da je samo u četvrtak likvidarano preko 130 boraca Hamasa. Izraelska vojska u svojim redovima navodi 23 poginulih u akciji. Ti brojevi će rasti narednih sati, dana i nedelja.

A tu je i 242 taoca koje drži Hamas.

Onaj koga ovde nema

U takvom okruženju odlazimo u pres centar u Sderotu koji se nalazi u bunkeru. Žele da nam pokažu kratak film o zverstvima Hamasa montiran od snimaka sa mobilnih telefona ubijenih ubica i kamere koje su nosili na telima, snimaka koje su u samrtničkom ropcu napravile žrtve. Žele da nam pokažu taj film da mi prenesemo dalje šta smo videli, jer je to što ćemo videti toliko nezamislivo nečovečno da Izraelcima niko ne veruje da se to baš tako desilo.

Gasi se svetlo, projekcija počinje. Snimci su toliko brutalni, da nijedna zapadna televizija ne može da ih pusti, ni jedna društvena mreža ne bi smela da ih propusti.

Ja se kolebam da li bi trebalo da ih prepričam. Zaista ne mogu da opisujem detalje, ali se radi o silovanju, iživljavanju nad ranjenima, nad leševima... Preko hiljadu izraelskih civila je ubijeno u tom jednom danu. Bio je to jedan dan Soe – Holokausta, prvi posle 1945. rekao je Dani Jatom.

"Nadam se da ste sada razumeli zašto moramo da se borimo", kaže naš domaćin u pres centru.

Da, razumeo sam. Razumeo sam i da je ova zemlja koja bi i za Jevreje i muslimane i hrišćane trebalo da bude sveta postala prokleta. Svi oni svojataju onog jednog Boga, koga drugačije nazivaju, a čije prastaro, prvo ime glasi Jahve – *Ja sam onaj koji jeste*. Samo što je ovde, u ovoj zemlji na koju su osuđeni Jevreji i Palestinci, prestao da bude. Njihov sukob koji je počeo sredinom prošlog veka zbog zemlje, poprima starozavetne razmere.

Smak čovečnosti

Slike smaka čovečnosti iz Pojasa Gaze udaljenog od Tel Aviva 70 kilometara do mene stižu preko CNN-a. Racionalizacija Izraelaca onoga što se u njihovom ratu protiv Hamasa događa Palestincima ništa ne menja na tome da ljudi u velikom broju ginu od izraelskih projektila i da poraz Hamasa zato neće biti pobeda Izraela.

Ujedinjene nacije upozoravaju Izraelce na "upotrebu prekomerne sile". Državni sekretar SAD Entoni Blinken najavio je da će doći u petak u Izrael da ubedi ratnu vladu Netanjahua da obezbedi "humanitarnu pauzu" u Gazi.

Jedan Palestinac snimljen u trenutku najveće tragedije usred razaranja je rekao: "Ovo ni kamen ne može da izdrži".

Vreme iz Izraela, 3. 11. 2023. www.vreme.com

Foto: AP Photo/Ohad Zwigenberg

Izrael i Palestinci

Arapske zemlje zahtevaju hitan prekid vatre u Gazi, Amerika upozorava da bi to omogućilo Hamasu da se pregrupiše

Autor fotografije, EPA

Granični prelaz Rafa ostao je zatvoren u subotu, uprkos najavama

Arapske zemlje i njihovi zvaničnici pozivaju na hitan prekid vatre u Gazi, dok Amerika upozorava da bi to omogućilo Hamasu da se „pregrupiše”, a na graničnom prelazu iz Gaze prema Egiptu danas nije bilo evakuacije stranaca - uprkos očekivanjima

„Momentalni prekid vatre bi jednostavno ostavio Hamas na mestu, sposobnog da se pregrupiše i ponovi ono što je uradio 7. oktobra”, rekao je Entoni Blinken na zajedničkoj konferenciji za novinare sa egipatskim i jordanskim ministrima spoljnih poslova, potvrdivši „pravo Izraela da se brani”, ali da „mora preuzeti sve moguće mere da spreči civilne žrtve”.

Jordanski šef diplomacije, Ajman Safadi, ponovio je zahtev svih arapskih zemalja za hitnim prekidom vatre izjavivši da Jordan ne prihvata da su „ubistva nevinih” i razaranja izazvana ratom „samoodbrana”.

Američki državni sekretar Entoni Blinken je u prestoniku Jordana - Aman, oputovao kako bi razgovarao sa zvaničnicima arapskih zemalja, dok se ranije sastao i sa izraelskim premijerom Benjaminom Netanjahuom koji je odbio poziv američkog državnog sekretara da se uspostave „pauze” u napadima na Pojas Gaze dok taoci ne budu oslobođeni.

Izlazak stranaca iz Gaze preko graničnog prelaza Rafa zaustavljen je zbog nesuglasica oko evakuacije povređenih pacijenata.

Stotine stranaca pobegle su kroz prolaz u Egipat tokom prethodnih nekoliko dana, ali u subotu nijedan strani državljanin, nosilac dvojnog državljanstva, niti povređeni pacijent nije prošao, saopštili su pakistanski izvori.

Stotine ljudi sa stranim pasošima otišli su na granicu, ali se rampa nije podigla.

Izvori iz graničnih vlasti na palestinskoj strani rekli su za BBC da je kretanje ljudi sa stranim pasošima zabranjeno dok se ne postigne dogovor oko prevoza povređenih pacijenata.

Zvaničnih izjava vlasti još nema.

Posle kola hitne pomoći, gađana i škola u izbegličkom kampu

Agencija UN za palestinske izbeglice potvrdila je da je pogodena škola u izbegličkom kampu Džabalija koji vodi UN na severu Gaze.

Džulijet Tuma, direktorka za komunikacije agencije, izjavila je da je škola, koja kao i mnogi drugi objekti, trenutno funkcioniše kao sklonište za ljudе što beže pred borbama, rano jutros „ozbiljno pogodēna”.

Veruje se, dodala je, da bi, prema prvim izveštajima, među mrtvima moglo da bude 20 ljudi i dece, kao i „desetine i desetine” povređenih.

„U napadu je pogodeno školsko dvorište gde su bili šatori za raseljene porodice, dok je drugi udar bio pored zida škole gde su žene pekli hleb”, rekla je za Rojters putem telefona.

Nije mogla da potvrdi ko je izveo napad, kao ni da li Hamas ima neke aktivnosti oko škole, ali je naglasila da je to objekat UN u kojem se nalaze hiljade raseljenih ljudi, među njima i žene i deca.

Ranije je ministarstvo zdravlja u Gazi, koje vodi Hamas, saopštilo da je najmanje 15 ljudi poginulo u napadu Izraela na školu, dok je još 70 ljudi ranjeno.

Portparol Izraelskih odbrambenih snaga, potpukovnik Piter Lerner, rekao je za BBC da „još uvek istražuju okolnosti”.

„Znam da je bilo razmene vatre i nešto što izgleda kao minobacačka vatra na teroriste Hamasa oko tog područja, ali ne mogu potvrditi pojedinosti.”

On je rekao da je u toj oblasti došlo do „opsežne razmene” u poslednja dva dana, te da je to razlog „zašto već tri nedelje traže od ljudi da odu na jug”.

Ranije je specijalni američki izaslanik Dejvid Saterfeld rekao da je do 400.000 ljudi ostalo u severnoj Gazi, koja je pogodena nemilosrdnim izraelskim bombardovanjem iz vazduha.

Izraelska kopnena ofanziva na severu se nastavlja.

„Hajde da budemo vrlo jasni, trenutno nema bezbednog mesta u Gazi”, rekao je ranije Tomas Vajt, direktor agencije UN za palestinske izbeglice (UNRWA).

Rekao je da se za 600.000 raseljenih ljudi koji traže sklonište u zgradama UN ne može garantovati sigurnost, istakavši da je više od 50 tih lokacija „pogođeno“ ratom koji je u toku, među njima i pet koje su „direktno pogodjene“.

U video obraćanju iz Gaze, dodaо je da je 38 ljudi poginulo u objektima UN-a, ne navodeći ko je odgovoran.

U jučerašnjem napadu na Gazu pogodjena su i ambulantna kola za koja Izrael tvrdi da su korišćena za transport Hamasovih operativaca i oružja, dok zvaničnici ove ekstremističke grupe kažu da su izraelske snage gađale „konvoj hitne pomoći koji je prevozio ranjenike“ iz Al-Šife, najveće bolnice u gradu Gazi, prema Rafi u južnom delu Pojasa.

Ministarstvo zdravlja koje vodi Hamas saopštilo je da je najmanje 13 ljudi poginulo u incidentu i za to okrivilo vazdušni napad Izraela.

Palestinski Crveni polumesec je u saopštenju podeljenom na društvenoj mreži Iks, nekadašnjem Tวiteru, navelo da je 15 civila poginulo kada je vozilo hitne pomoći „pogođeno projektilom“ u blizini kapije bolnice.

Rečeno je da je konvoj pokušavao da prevezе žrtve ka graničnom prelazu Rafa, ali se vratio na oko četiri kilometra od bolnice, jer je put bio blokirana ruševinama.

BBC je verifikovao video snimke koji prikazuju teško povređene i verovatno mrtve ljudi koji leže ispred bolnice.

Izraelske odbrambene snage su u jutrošnjem saopštenju potvrdile da su izvele napad na vozilo hitne pomoći, kao i da su u petak ubile „desetine“ Hamasovih pripadnika i uništili im značajan deo strukture. Rečeno je da je palestinska grupa vršila napade iz tunela i vojnih kompleksa na njihove vojnike sa severa Pojasa Gaze.

Više o mreži tunela Hamasa [procitajte ovde](#).

Hamasova mreža tunela ‘Metro Gaza’ - 2021.

Tuneli navodno uništeni u izraelskim vazdušnim napadima

Tokom noći su izraelske snage pokrenule napad na severu Gaze, usled koga su njeni oklopni i inženjerski korpsi „naišli na terorističku ćeliju koja je izašla iz tunelskog okna“, da bi vojnici ispalili granate prema njima i ubili ih, saopštila je vojska.

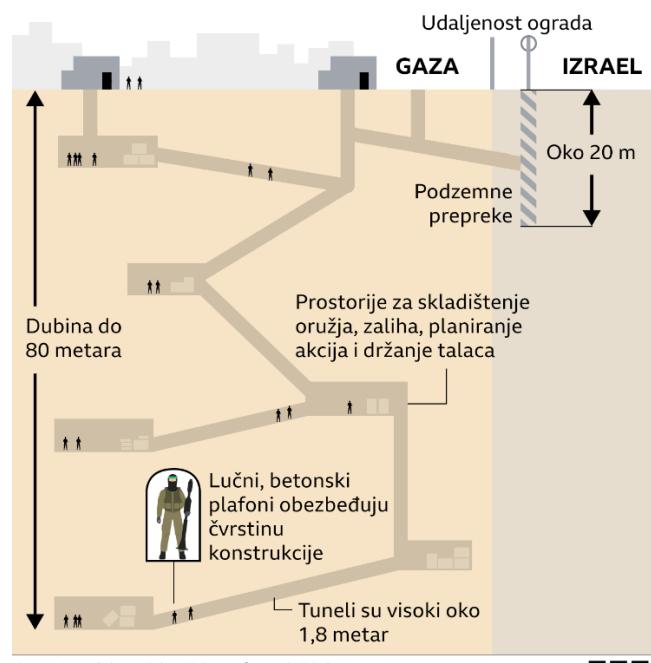
„Naglašavamo da je ovo područje borbena zona. Civilni u tom području su više puta pozivani da se evakuju radi sopstvene bezbednosti“, dodaje se.

Izraelska vojska je saopštila da je opkolila grad Gazu, ali da će dozvoliti saobraćaj na jednom od dva glavna autoputa u pravcu sever-jug u Gazi, u periodu od 13 do 16 časova, kako bi stanovnici na severu mogli da pobegnu na jug Pojasa.

Uporedno sa žestokom borbama u severnom delu Pojasa Gaze i samog grada Gaze, hiljade ljudi čeka dozvolu da pređe iz Pojasa Gaze u Egipt.

Ujedinjene nacije su zatražio 1,2 milijarde dolara za pomoć za više od 2,7 miliona ljudi u Gazi i na Zapadnoj obali.

Prema proceni međunarodne humanitarne organizacije *Lekari bez granica*, više od 20.000 ranjenih ostalo je zarobljeno na toj teritoriji.

Unutrašnjost Hamasovih tunela

Izraelski udari na Pojas Gaze počeli su 7. oktobra, u znak odmazde zbog iznenadnog napada Hamasa u kojima je nastradalo najmanje 1.400 ljudi u Izraelu, a oko 230 oteto.

Broj poginulih u Pojasu Gaze od 7. oktobra viši je od 9.000, među kojima je više od 3.700 dece, kažu palestinske službe pod upravom Hamasa.

Isti izvor navodi i da je ranjeno 30.000 ljudi.

BBC

'Ne želim da umrem u 24. godini'

Bio je to njihov treći pokušaj da pređu granicu i uđu u Egipat. Imali su razloga za nadu. Svi izveštaji su govorili da će granični prelaz Rafa definitivno biti otvoren. Porodicu su pozvali iz Ambasade Jordana i rekli im da idu na prelaz Rafa.

Majka Tala Abu Nahleh je državljanka Jordana. Vlasnicima stranih pasoša bilo je dozvoljeno da prođu. Kao i ranjenicima i teško bolesnim.

Talin 15-godišnji brat Jazid je invalid i ima napade. Može da se kreće sa jednog mesta na drugo samo uz pomoć invalidskih kolica. Bolnice u Gazi su ostale bez lekova koji su mu potrebni, dok su stalni izraelski napadi pogoršavali njegovo stanje. „Kada je eskalacija počela“, kaže Tala, „veoma se uplašio, napadi su postajali sve gori i gori“.

„Svaki put kada pomislim da ne može gore, samo se pogoršava.“

U porodici je šestoro i Tala im je jedina finansijska podrška. Dobijala je stipendije i studirala u SAD i Bejrutu u Libanu. Samouverena kakva jeste, lako je zamisliti kako vodi porodicu kroz izazove života izvan granica Gaze.

„Pokušavamo da preživimo. Nismo sigurni da ćemo uspeti, ali pokušavamo da učinimo sve što možemo da preživimo, jer jednostavno ne želim da umrem sa 24 godine.“

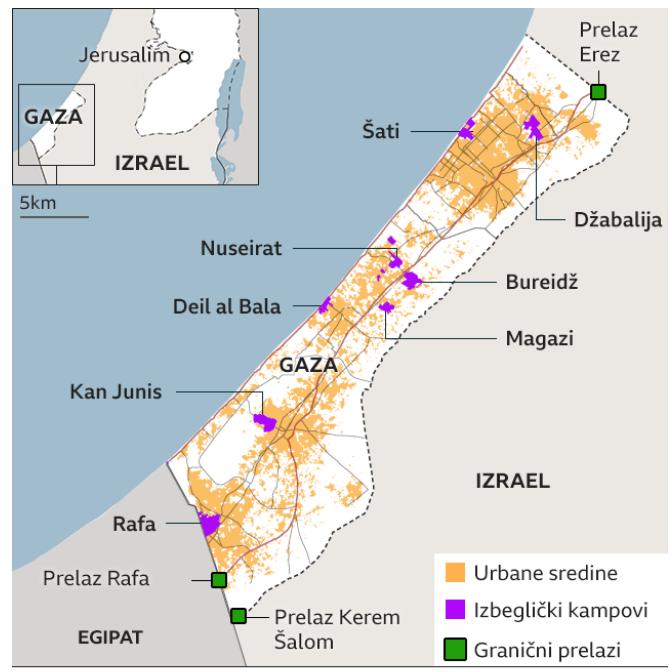
Granica je mesto gde reč „sreća“ ima različita značenja. Označava bežanje od bombardovanja, gladi i nestasice vode. Ali znači i da morate ostaviti iza sebe one koje volite a koji nemaju strane pasoše, ili koji nisu dovoljno teško ranjeni da bi bili evakuisani, ili koji su zarobljeni pod vatrom i ne mogu da se domognu granice.

Broj onih koji su otišli, ili će moći da odu, samo je mali procenat stanovništva Gaze od 2,2 miliona ljudi.

Mona - nije htela da navede prezime - u braku je i državljanka je Australije. Na granicu je došla sama i progonila ju je pomisao da je njena porodica zarobljena u Gazi.

„Uopšte nisam srećna, jer odlazim, a cela moja porodica ostaje. Volela bih, ako Bog da, da svi budu na sigurnom. Situacija je strašna tamo, veoma, veoma je loše“, kaže ona.

Grupe muškaraca okupljene su ispred papirnih spiskova istaknutih na prozorima na strani prelaza u Gazi. Prstima prolazile niz redove imena tražeći one kojima je odobren odlazak. Porodice sede na plastičnim stolicama čekaonice malog prostora, čekajući odobrenje u koje mnogi polažu veliku nadu.

BBC

Sveukupno, 400 stranih državljanina i ranjenih ljudi je u sredu moglo da napusti Gazu prvog dana evakuacije.

Do kraja dana, Tali Abu Nahleh je bilo jasno da njena porodica neće biti te sreće. Vratili su se i njihov stan, mračan, kao i kod komšija, jer nema struje. Tala nam je poslala video poruku u kojoj kaže da više ne zna kako da se oseća. Zvučala je i izgledala je umorno.

„Vratili smo se, nemamo struju, hranu, nemamo vodu za piće, čak ni da se operemo. Još jedan dan u kojem moj brat nema lekova. Noć je. Ne znam da li ćemo uspeti sutra, ali nadam se da hoćemo.“

Otvoren prelaz Rafa: Povređena deca među prvima izlaze iz Gaze

BBC, 2. novembar 2023.

U ovom broju

Ejmi Šumer: O antisemitizmu

Denis Ros: Rat u Izraelu

Mirko Stefanović: Dvostruki izraelski rat

Aleksandar Stojanović: Eliezer Papo

Vojislav Lalić: Rat u Gazi ruši „novu eru“ Bliskog istoka

Vojislav Lalić: Ankara i Tel Aviv sve više zaoštravaju diplomatski rat

Klix/BBC: Sastanak Hezbolaha, Hamasa i Islamskog džihada

Aleksandar Nikolić: Radi se o dugotrajnom ratu

Jovana Georgievski: Kada je Beogradu bio bliži Izrael, a kada Palestina?

N1/hr: Izrael se spremna za kopnenu ofanzivu

Aktuelno news: Jemen ulazi u sukob sa Izraelom

Andrej Ivanji: Rat Izraela i Hamasa/ Igra sa taocima

Andrej Ivanji: Druga strana pakla

Andrej Ivanji: Sderot/ Kad onaj koji jeste prestane da bude

BBC: Izrael i Palestinci

Fergal Kin: 'Ne želim da umrem u 24. godini'

Ovde je bio muzički festival u Negevu
JACK GUEZ, AFP, PROFIMEDIA

Alia Mundi

<https://istocnibiser.wixsite.com/ibis>

<http://aliamundimagazin.wixsite.com/alamundi>

Ne zaboravite da otvorite

www.makabijada.com

http://balkansehara.com/prica1_2017.html

Istraživački i dokumentacijski centar

www.cendo.hr

Lamed

List za radoznaće

Redakcija - Ivan L Ninić

Adresa: Shlomo Hamelech 6/214226803

Netanya, Israel

Telefon: +972 9 882 6114

e-mail: ninic@bezeqint.net

<https://listzaradoznaće.wixsite.com/lamed>

Logo Lameda je rad slikarke
Simonide Perice Uth iz Vašingtona